CULTURA POPORULUI

Luminează-te şi vei fi! -- Voeşte şi ve-i putea! C. A. Rosseti

Prim-redactor: CONST. CEMAN-RACOVIŢĂ | REDACŢIA: STR. NICOLAE IORGA Nrul 6. TELEFON No. 15-75. | **Cluj, Duminecă 17 Mai, 1925.** | ADMINISTRAŢIA: STR. NICOLAE IORGA 6. TELEFON No. 15-75. | ANUL V. NUMĂRUL 111 Apare în fiecare Duminecă

Bârlădenii şi Alexandru Vlahuţă

Vraja dragostei de viaţă, a învins pe mulţi, şi l'a învins şi pe el. Aceleaşi crude mizerii şi aceleaşi neîndurătoare suferinţe, au destrămat sufletul lui, ca şi pe al altora şi din firele smulse din el, nădejdea în timpuri mai bune şi idealul unei fericiri ce o va ajunge, au făurit suflete, din adâncul cărora s'au revărsat mărgăritare, ce i-au făcut nemuritori.

Alexandru Vlahuţă! Icoană paşnică şi sfiicioasă, e acel pe care îl încălzea un suflet ce l'a făcut nemuritor.

Alexandru Vlăhuţă e graiul neperitor al acelui suflet mare, închegat în lupta geniului cu mizeriile omeneşti.

Alexandru Vlahuţă, acel etern Vlahuţă, plecat din draga viaţă ce a iubit-o atât şi pentru care n'a găsit vorbe mai frumoase, să-i arăte neperitorul farmec, deşi e mort, trăieşte.

Seninul îngândurat, blândul şi totodată posomorîtul Vlahuţă, cum ni-l înfăţişează imaginea mută, a fotografiei lui, e acel „veşnic iubitor", acel pe care generaţiile viitoare îl vor cunoaşte mereu în scrisul lui neperitor.

Sunt numai câţiva ani, de când moartea, a ascuns într'un fund de groapă, ţintuit în patru scânduri, pe Vlahuţă, pe care vermii nu-l mai întreabă, de a fost aur de-a fost schijă.

Acelaş hidos schelet, păstrează groapa de care „el" se îngrijea. Din slove negre înşirate pe foi ce vor îngălbeni de vremea generaţiilor ce se vor perinda se va vorbi veşnic cu Vlahuţă eternul visător, simţitorul desăvârşit „al iubirii" ce aşa de dulce a descris-o veşnicul ironic, tăcutul ce a luptat atât pentru desăvârşirea idealului, a frumosului sublim, în care visa el ţara lui scumpă şi pe toţi ai lui.

Neperitoare slove vor zugrăvi pitoreasca Românie şi cei cărora mijloacele nu le vor îngădui să simtă desăvârşitul farmec, ce-l au locurile, străbătute de el, le va fi destul isvorul sufletului lui, ce a închegat într'un volum aceia ce mulţi nu au putut s'o facă.

Sublimul sentiment al „dragostei de ţară" pe care el o vede aşa de „măreaţă" a fost înnăscut în sufletul acestui copil al „ei".

Născut din oameni simpli, într'un sat obscur din judeţul Tutova, în cătuna Pleşeşti, Alexandru Vlahuţă, a primit ca dar dela natură geniul pe care cu toate împrejurările ostile el a ştiut a-l păzi şi creşte, devenind el însuşi „genial".

Sărac, micul Alexandru, a pornit din satul Pleşeşti, a pornit pe drumuri necunoscute lui şi din străbaterea căror a eşit în pragul măreţului palat al neperitoarei glorii un „nemuritor" el micul şi fricosul copil.

Şi-a petrecut anii de şcoală în mahalaua Cotu-Negru din târgul Bârladului şi cu cei de seama lui, aici s'a jucat, aici şi-a plâns nevoile şi de aceste locuri s'a legat el cu atâtea amintiri.

Era chemat din fire spre lupta cu întunerecul, lupta şi de copil ironiza, iubea şi se silea să ajungă.

Bârladul a fost leagănul seninei şi sbuciumatei lui copilării, iar băieţii din mahalaua Cotu-Negru, i-au fost tovarăşi de joc.

Amintiri, ce veşnic grăiesc, celor ce ştiu ceva de Vlahuţă, aduc în suflet melancolia ce o trage după el, şirul acestor eterne vorbitoare, de ceva, de cineva.

Şi de dusul drag, de acel Vlahuţă ce-a fermecat o lume cu sufletul şi simţirea lui aleasă, s'a vorbit mult.

Încălziţi de entuziasm, Bârlădenii i-au ridicat, din iniţiativa unui comitet, un busi în grădina publică a oraşului.

Au ridicat acest bust marelui dispărut, în grădina 'n care pentru întâia dată el a simţit fiorii dragostei.

I-au ridicat bustul, în apropierea frasinului, ce-i amintea lui Vlahuţă, cele dintâi bătăi ale inimii lui.

Bustul lui Vlahuţă, care e opera sculptorului Dimitriu-Bârlad, un alt fiu al oraşului nostru şi un talentat artist, va fi o sfântă icoană a marelui scriitor, pentru generaţiile, ce vor veni.

Şi când scriu aceste rânduri, o datorie sfântă, ne face, să aruncăm privirea spre mahalaua Cotu-Negru, unde şi astăzi mai stă în picioare, căsuţa în care şi-a petrecut copilăria Alexandru Vlahuţă şi fie-ne îngăduit să întrebăm: Oare nimănui nu-i stă în putere a da o altă destinaţie acestei case?

Acelora, însă, cărora le este cerut să facă ceva pentru el să nu le reproşeze nimeni acerba neglijenţă.

Acelora, cărora sufletul şi spiritul le-a îngăduit să cunoască în chip desăvârşit pe Vlahuţă, sunt mulţi ori puţini, nu-i ştim. Politica sfântă, sub steagul căreia a luptat Vlahuţă a fost măreţul partid cu nume nestrigat, a iubitorilor desăvârşiţi de ţară.

Pentru memoria lui Vlahuţă, nici liste de subscripţie, nici cărţi poştale, nici flori sau panglicuţe nu se vând, pentru casa ce ar putea fi cumpărată.

Senină şi rece „uitarea" pare a fi închisă în scrinul ei şi pare a fi întinsă peste tot.

Cu toate acestea, opera desăvârşită a acestui geniu, îl face prin ea un simbol de simţire adevărată şi acei cari l'au iubit şi îl iubesc, nu-l uită şi nu-l vor uita niciodată; îl caută, îl găsesc, îl înţeleg, trăiesc şi îl simt mereu aproape de ei.

Dacă răsboiul, acel formidabil cutremur, ce a dărimat şi a sdruncinat atât în această ţară, a avut partea lui de muncă şi pentru sfârşitul vieţii lui Vlahuţă, ar trebui totuş ca Bârlădenii, să ducă până la sfârşit, frumoasa operă ce au început pentru tot ceia ce a fost sfânt, acestui fiu al Bârladului; pe care el nu l'a uitat niciodată şi unde în zile de restrişte, a căutat alean pentru mângâerea sufletului său.

Din căminul paşnic, unde se retrăsese, de la Dragoslavele, într'un car cu boi, printre miile de cărute cu bănjenarii, în tovărăşia a mai nimic, ce-i vorbea de sfânta pace a casei, ce o părăsea de urgia duşmanului năvălitor, a adus Vlahuţă cu durere, acelaş suflet cald şi iubitor, ce avea să-l părăsească atunci, când urgia trecută, revede iarăşi colţul de tihnă, a vieţii lui sbuciumate. Eterna imagine a morţii o întrevede de acum şi sătul de suferinţă, o primeşte zâmbind de mulţumirea de a se vedea murind în „casa lui."

Şi în vâltoare ucigător de tristă urgie a războiului, a trăit Vlahuţă la Bârlad, în locul ce păstra amintirii lui, atâtea dragi icoane, a trăit o fărâmă din viaţa lui literară, în tovărăşia câtorva scriitori de aici.

La trecut războiul, a plecat la cuibul ce-şi alesese şi a murit acolo, alungat de sbuciumul vieţii, a murit acolo unde, ajunsese slab şi istovit de suferinţă.

G. Alexandrescu

Casa Domnitorului Cuza

La 23 Mai, anul acesta se împlinesc 52 de ani dela moartea Domnitorului Alexandru Ioan Cuza, cel dintâi Domnitor al Principatelor Unite.

Faptele lui mari pentru neamul nostru sunt trecute în istorie şi vor rămânea nemuritoare ca şi numele lui.

Dar nu pentru meritele lui scriu, ci pentru nerecunoştinţa faţă de acest om mare.

Nu e vorba de o nouă statuie pentru el, ci e vorba de casele lui din Galaţi.

Ce-au devenit ele?

Un otel de lux pentru cocote. Doamne, nepăsători mai suntem. Casele Domnitorului Cuza din Galaţi, unde s'a plămădit unirea Principatelor şi deci şi România de azi, unde a locuit pârcălabul cel drept Alex. Ioan Cuza, unde a încolţit desfiinţarea iobăgiei şi a luat fiinţă prima împroprietărire a ţăranului român colo în casele lui, în odăile lui, s-ar fi trebuit păstrate ca talisman generaţiilor viitoare cu mobilierul lor cutot, în odăile lui Cuza, stau femei pierdute pentru societate, stau cocotele, cu bucle înroşite şi cu părul tăiat, din acel locaş sfânt a românilor, s'a făcut un otel, un loc de întâlnire.

Nu m'ar mira deloc, dacă aceste case ar fi dărăpănate într'un colţ netras de ţară, dar ele sunt aşezate în inima Galaţilor, pe strada Cuza-Vodă; o stradă destul de principală, pe care se plimbă toţi parlamentarii din Covurlui, şi cari nu zic nimic de această batjocură ce se face cu casele Domnitorului Cuza.

Dacă pe strada ce-i poartă numele, i-s'a prefăcut casele în otel, dece nu i-se preface şi numele străzii, căci e de prisos a-i mai purta numele. Am speranţa că cititorii cu inimă şi câţiva domni profesori universitari şi secundari, cititori şi colaboratori ai acestei gazete, vor aminti d-lui Mihail Orleanu, fiu al Galaţior şi Preşedinte al Camerei Deputaţilor, că această ruşine să înceteze, căci e un păcat strigător la cer; şi dacă nu acuma, cel puţin mai târziu, să se dea aspectul cuvenit celui care poate la Ruginoasa, nu-şi poate dormi somnul de veci, când vede, cât de nerecunoscători suntem astăzi faţă de dânsul.

Gh. D. Strat-Cudalbi

Cronica bucovineană

Soc. „Ciprian Porumbescu". — Expoziţia de pictură. — „Liga culturală"

Stăruim asupra uneia din cele mai demne manifestări ale Bucovinei culturale. Reuniunea de cântare „Ciprian Porumbescu", cea mai veche şi bogată în merite societate muzicală din Bucovina, a reprezentat de curând, la Suceava, opera „Baba Hârca", textul de M. Millo, muzica de M. Flechtenmacher. Un nou priej de a aprecia eforturile susţinute ale acestei venerabile instituţiuni, un nou cadru pentru o nouă valorificare a tinerelor talente cu care se mândreşte prestigioasa societate suceveană.

Reprezentaţia: un succes ce-l subliniăm cu roşu.

Meritul isbânzii revine în primul loc tumultuosului şi masivului talent al d-lui Ştefan Pavelescu, care a registrat piesa, susţinând totodată rolul titular. D-sa, până mai dăunăzi, o frumoasă făgăduinţă, începe să se afirme, ne bucură că o putem constata ca o netăgăduită valoare. Demnii săi parteneri: d-ra E. Manug şi Gh. Ruptaş ne-au înfăţişat încarnări impecabile în roluri cari constituie adevărate pietre de încercare pentru începători. Restul interpreţilor, în notă. Costumele bogate şi pitoreşti. Montarea veridică şi luxuriantă.

Corul, compus din elevi şi elele ale liceelor locale, a tălmăcit cu frumoase calităţi de prozare şi nuanţare muzica brodată pe motive populare, a lui Flechtenmacher.

Faptul că soc. „Ciprian Porumbescu" pune statornic pe primul plan al preocupărilor sale muzica românească, e o tendinţă care o onorează, e garanţie mai mult pentru nădejdea de a vedea cât mai curând reîntronată arta noastră naţională, desconsiderată atâta vreme, Dumnezeu ştie pentru ce!... Orhestra sugestivă şi peste tot adecvată diferitelor faze ale acţiunii. Deosebit de impresionant, haosul vagnerian cu care alămurile întâmpină ieşirea diavolilor din infern.

O seară de adânci emoţii sufleteşti şi o faptă bună.

Zilele acestea are loc, în încăperile Muzeului de industrie din Cernăuţi, o mare expoziţie de pictură şi sculptură, organizată şi patronată de „Liga Culturală", cu scopul de a prilejui relevarea şi afirmarea talentelor Bucovinei româneşti.

Relevăm că la această expoziţie vor lua parte, cu o serie de tablouri originale, pictorii E. Maximovici, I. Bărgăuan şi Eugen Chirovici, profesor la liceul „Ştefan-cel-Mare" din Suceava. De asemeni, s'au ales spre a fi expuse, cele mai semnificative lucrări din opera artiştilor defuncţi: Epaminonda Bucevschi şi Ilarion Şuhan.

Având în vedere stăruinţa cu care se pregăteşte expoziţia aceasta, cum şi reputaţia de care se bucură expozanţii, legăm cele mai îndrăsneţe speranţe de această manifestare artistică a tinerei noastre provincii.

Duminecă, 3 Mai, profesorul univ. Dr. Romul Cândea a ţinut în cadrul „Ligei Culturale", secţia Suceava, o conferinţă despre „Dimitrie Onciul, viaţa şi activitate sa". Venitul acestei conferinţi este destinat ridicării unui bust lui Dimitrie Onciul, — unul din fii cei mai merituoşi ai Bucovinei — în aula „Arhivelor Statului", din Bucureşti, al căror director a fost multă vreme marele defunct.

Conferinţa, detaliată cu rară competinţă şi argumentată de rarul spirit oratoric, de care se bucură dinstinsul profesor universitar, constituie un remarcabil succes al „Ligii Cuturale", subliniat de aplauzele şi ovaţiunile sălii pline.

Graba cu care aşternem pe hârtie acest articol, (oh, condică de prezenţă!) nu ne permite să detaliem după merit frumoasele lucruri cari se întâmplă (?) să se înfăptuiască şi în sărmanele ţinuturi ale cenuşăresei României întregite. Am numit Bucovina.

Munca tăcută şi temeinică ce se desfăşoară aici fără surle şi tobe, ne aminteşte o vorbă a prinţului D. Cantemir, pe care, parafrazând-o puţin, o reproducem cu umilinţă pentru orientarea satrapilor artei şi literaturei: „Nouă ne e mai la inimă să facem fapte bune decât să le scriem".

George Voevidca

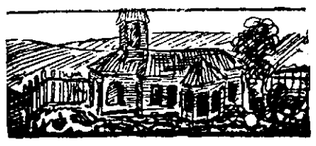

PĂDUREA DE TRANDAFIRI

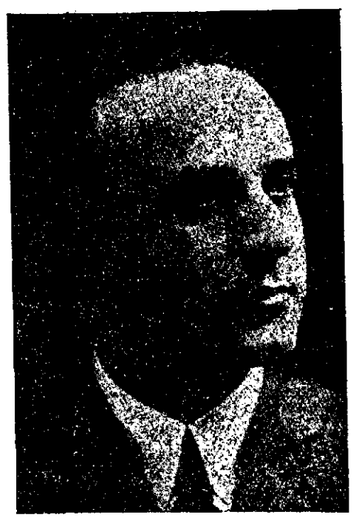

Purtând pe umeri coşuri
[cu roşii trandafiri
Pe valea înflorită veneau
[culegătoare...
Treceau în seara calmă,
[în umbrele subţiri
Ca nişte uriaşe buchete
[călătoare...

Venea procesiunea de raze
[ca un şir
De tinere vestale cu bra-
[ţele deschise
Şi 'n urma lor parfumul
[curgea ca un zefir
Şi mă purta departe şi mă
[l'mbăta cu vise:

„— Spre ce palat din basme aduc măreţul dar
Să 'mpodobească drumul regeştilor mirese?
Ce sfântă minunată aşteaptă în altar
Prinosul de tămâie şi flori abia culese?"

Venea procesiunea de roze în amurg
Din cer, cădea pe coşuri a serii largă pace
Şi eu priveam, pe gânduri, cum vin mereu şi curg
Pe drumurile mute, spre casele sărace...

...Cu cea din urmă rază a soarelui — s'a stins
Şi calma feerie a florilor purtate...
Tălăncile răsună... ferestre s'au aprins,
Femei aleg din turmă viţeii, pe 'noptate...

Ţărani săraci aşteaptă cu turmele ce vin
Şi florile culese pe valea 'mbălsămată...
E pâinea lor acolo, în coşul mare plin;
Sânt zilnicile vise de viaţă 'mbelşugată...

Muri-vor trandafirii şi-al sângelui părâu
Va fi vândut ca mâine, în târguri, printre vite...
Şi 'n schimbul lor ţăranii primi-vor saci cu grâu
Şi-un pumn de-argint, în care sunt mii de flori strivite...

Culegător de roze pe 'ntinsul largei firi,
Poetul, — biată pradă a grijilor de mâine —
Despodobind imense păduri de trandafiri,
Îşi vinde înflorirea din suflet — pentru pâine...

Victor Eftimiu

Scrisori din Youngstown, Ohio

— Dela redactorul nostru —

Biserica noastră din America

Acum când biserica noastră ortodoxă s'a ridicat la patriarhat o parte din preoţii din America, demoralizează biserica într'un grad de nedescris. Aşa în colonia din Canton, Ohio, preotul de acolo Traian Dimin, a băut atât de mult încât şi-a bătut soţia în faţa mai multor persoane; un alt preot Grigorie Baloiu din colonia Warren, Ohio, în stare de beţie l'a arestat ca pe cel din urmă laic; în altă colonie un preot a spus către un creştin, că de aceasta îi cere zeci de dolari pentru slujba la o înmormântare fiindcă şi slujba e un lux şi cine voeşte să aibă acest lux să plătească.

Astfel stăm noi cu unele biserici ale noastre din America, şi cine sufere? Poporul. Poporul e taxat dupăce se întoarce în patria mamă ca rătăcit. Şi pentruce aceasta? Pentrucă unii preoţi dela noi nu-şi îndeplinesc cu temere misiunea ce o au.

Pentrucă episcopii noştri din România nu se interesează de aceşti preoţi. Şi nimenea nu se mai întreabă: care e cauza decăderii bisericii în America? Ce poate spune poporul, ce crede el despre religie? când un preot îşi bate soţia în public şi înjură, când altul e arestat pentru beţie sau când al treilea preot a zis că slujba nu este decât un lux.

Un alt preot din colonia Cleveland, Ilie Popp, care a fost arestat în patria veche pentrucă a muşcat degetul unui notar, şi-a bătut, aici, nevasta la un botez unde era o masă dată în cinstea noului născut. Ce însamnă toate acestea fapte urîte? Dintre toate naţiunile de aici numai o parte din preoţimea noastră face lucruri de acestea, numai poporul românesc a fost silit ca să scoată preoţii din parohiile unde nu meritau să slujească, cu justiţia.

Aceasta este situaţia noastră aici. Par'că a venit vremea când eşti nevoit să nu mai spui că eşti român când se întâmplă cazuri de acestea atât de triste pentru poporul nostru. Cu toate acestea nimenea nu se întreabă: ce este de făcut şi cine e vinovat de toate acestea? S'a scris atât de mult împotriva aceasta şi s'a scris şi la consistor şi s'a făcut cunoscut şi I. P. S. Sale mitropolitului Bălan, dar nici un pas sau nici un fel de măsuri nu s'au luat în privinţa aceasta.

In America e prohibită băutura şi nu se bea decât prin contrabandă, iar preoţii noştri cari reprezintă poporul se îmbată şi descreditează întreaga naţiune.

Preoţii americani au fost acei cari au dus luptă mare pentru a se stârpi alcoolul iar unii preoţi români se îmbată şi calcă legile civile, severe. Ce crede poporul american când reprezentanţii poporului român nu respectă legile lor şi chiar demoralizează legile lor?

Dacă înalţii capi ai bisericei din România nu vor lua măsuri şi cercetări disciplinare, cu siguranţă că poporul nostru va trece la alte secte, dar se va feri de a se numi că se mai trag din poporul românesc, aici unde toate naţiunile au preoţi de model numai noi avem cei mai destrăbălaţi oameni. In zadar am căuta noi să cruţăm pe aceşti oameni, căci cu atât vom fi mai discreditaţi; de aceea cred că preţiosul ziar „Cultura Poporului", numai un mare serviciu aduce poporului nostru, dacă va publica aceste rânduri. Acestea nu sunt rânduri cu cari se căută a se discredita pe cineva acestea sunt adevăruri cari sunt menite de a se publica de oarece sunt publicate în ziarele românesti de aici şi chiar în cele englezeşti.

Eu am crezut că înainte de a ajunge la o decadenţă de un nu ne vom mai putea reabilita, să public în acest ziar unde ştiu că multe feţe bisericeşti citesc şi colaborează la „Cultura Poporului", şi poate vom avea cel puţin în ţară oameni cari se vor îngriji şi de soartea românilor din America.

Fac apel la cei în drept ca să ele grabnice măsuri împotriva acestor preoţi cari descreditează pe românii din America.

M. T. Roman

ALEGEREA EPISCOPULUI DE ARAD

Duminecă, 3 Mai, a fost alegerea Episcopului de Arad, în locul rămas vacant, prin moartea regretatului şi vrednicului Ioan I. Papp.

Alegerea a avut loc în Catedrala din localitate, sub preşedenţia I. P. S. Sale Mitropolitul Ardealului, Dr. N. Bălan, fiind proclamat ales diaconul Dr. Gheorghe Comşa, cu majoritate de voturi: 30 contra Dr. Andrei Maghiar, care a obţinut numai 24 de voturi, iar unul a fost alb. Deci în total, numărul membrilor a fost de 55.

Sosirea I. P. S. Sale Mitropolitul Dr. N. Bălan

Sâmbătă, 2 Mai, după masă a politul Dr. Nicolae Bălan al Ardealului, fiind însoţit de către secretarul consistorului arhiepiscopal din Sibiu P. V. Nistor şi de către asesorul consistorial Dr. Proca.

La gară I. P. S. Sa Nicolae, a fost întâmpinat de către membrii consistorului diecezan şi de către autorităţile civile. Cuvinte de bună venire a rostit păr. Păcăţeanu preşedintele Consistoriului şi din partea autorităţilor primarul oraşului, dl. Dr. Robu.

Serviciul divin

Duminecă dimineaţa s'a început serviciul divin. Serviciul Dumnezeesc a fost celebrat de către I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului Dr. Nicolae Bălan fiind ajutat de următorii clerici: păr. Dr. Dimitrie Barbu, păr. M. Păcăţianu, păr. I. Georgea, păr. Fabriţiu Manuilă, păr. Dimitrie Muscalu şi păr. Traian Văţeanu; diaconi: I. Cioară şi S. Şiclovanu. Cârja a fost ţinută de teologul C. Puticiu.

Răspunsurile serviciului au fost date de corul „Armonia", condus de prof. At. Lipovanu.

Astfel serviciul divin a decurs cu mare fast şi într'o atmosferă de reculegere sufletească.

După hirotonirea clericului V. Guleş, serviciul a urmat în cea mai înălţătoare ceremonie, urmând cuvintele I. P. S. Sale.

Predica I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae Bălan.

I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, a început predica sa cu următoarele cuvinte din Sf. Scriptură.

„Ca să lăpădaţi voi după cea mai înainte vieţuire pe omul cel vechi care se strică după poftele înşelăciunei şi să vă înoiţi iarăş cu Duhul inimii voastre; Şi să vă îmbrăcaţi în omul cel nou care după Dumnezeu s'a zidit: Intru Dreptate şi întru Sfinţenia Adevărului". (Epist. Apost. Pavel către Efeseni cap. 4, vers 22—27.)

Invierea Domnului a fost anunţată prin solia ce s'a respicat în acea dimineaţă. „Hristos a înviat!". Trezeştete şi tu suflete, căci cântările ne îndeamnă ca dupăce am murit să înviem. Apostolul Pavel şi-a luat motivul din Evanghelie şi a îndemnat pe ascultători să-şi înoiască sufletul şi să fie oameni noui. Lipsa oamenilor noui renăscuţi prin puterea credinţei, prin desbrăcarea de egoism. Preocupările noastre nu trebue să fie acele de interes egoistic; ne trudim, dorim ferbinte să ni-se schimbe condiţiile materiale în cari trăim; cum să ocupăm funcţiuni mai rentabile, cum să schimbăm împrejurările materiale exterioare. O direcţie de cugetare consideră că factorii materiali sunt aceia cari au influenţa cea mai mare asupra sufletului. Filozofia materialistă a istoriei vede în schimbările sociale schimbarea sufletului mai buni nu se pot face oamenii prin acest sistem. Mamonistmul, pofta de plăceri, se manifestă pretutindeni. Ce folos să trăeşti în palate şi rămâi Adam cel vechi sub stăpânirea firei tale cele vechi.

Judecata istoriei nu ne va întreba desigur cu ce ne-am îmbrăcat, ce-am mâncat, nu se vor aprecia fără factorii externi, ci ne vor întreba în ce Duh, în ce lume de idei a trăit societatea noastră, ce idealuri a avut viaţa noastră.

Impărăţia Domnului se poate coborî numai la fiii Lui. Impărăţia Harului şi a Dreptăţii, a ordinei sociale mai bune, se poate coborî numai la oamenii mai buni. Progresul tehnicei şi a altor ştiinţe nu poate creia o lume nouă, oameni noui renăscuţi sufleteşte. Drumul nou de viaţă unde îl vom găsi? Mergeţi la Ierihon la vameşul Zacheu urmăriţi pe Iisus pretutindeni.

El a creiat atmosfera prielnică ce a dat naştere la tot ce are mai măreţ civilizaţia noastră, din întreaga lume.

El a putut face din Saul-Pavel, din tânărul destrăbălat pe Sf. Augustin. Tuturor le-a întins mână de ajutor pentru o înţelegere mai bună a rosturilor pământeşti. Apostolul Pavel s'a gândit la Mântuitor când a scris rândurile citate, în Epistolele sale către Efeseni. Pentru Apostolul Pavel, Hristos era totul! Dacă oamenii renăscuţi ne trebue cea mai nouă deviză, va fi „Inapoi la Hristos!".

Se vorbeşte de reforme ce se perindă în vremurile noastre: Reforma învăţământului, reforme financiare, mai e reforma comunicaţiilor şi multe altele, mie mi-se pare de cea mai urgentă între toate legile noui pot să fie cât de bune, nu se va îndrepta nimic. In Hristos este mântuirea tuturora. Să deschidem larg porţile sufletelor noastre marelui principiu de viaţă: Luii Hristos. Amin.

Deschiderea Şedinţei Sinodului Electoral

După terminarea serviciului divin a urmat deschiderea şedinţei Sinodului electoral de către I. P. Sa cu următorul discurs: Hristos a înviat!

Discursul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae Bălan.

Domnilor Deputaţi,

Aţi fost convocaţi pentru ca să alegeţi păstorul sufletesc al eparhiei Arad.

In clipa aceasta este o datorie pentru Domniile voastre să cugetaţi la acela, care, dupăce a servit biserica stând în fruntea ei 22 de ani a fost chemat la cele vrednice, Ioan I. Papp. Inaintea ochilor sufleteşti ne este încă figura sa prietenoasă, totdeauna bună, o inimă deschisă, ridicat din pătura sănătoasă a ţărănimei noastre, inima lui a fost plină de dragoste către fiii poporului său.

Prin vorbirile sale canonice a luminat poporul, a sfinţit biserici, a împărţit daruri preoţimei a ocrotit turma sa ferind-o de lupi şi inima lui a fost plină de cele mai frumoase sentimente româneşti până la ultima clipă a vieţei sale. A trecut prin toate treptele ierarhiei bisericeşti, a avut multe funcţii bisericeşti şi şi-a adunat vaste cunoştinţe pentru clipa în care a fost chemat să conducă turma credincioşilor din eparhia Aradului. Domniile voastre sunteţi martori la felul cum s'a gândit, la toate faptele sale măreţe şi la aşezămintele ce le-a lăsat.

Păstoria sa a fost o păstorie a agonisirei, a păstrărei, s'a străduit să adauge dela sine. El totdeauna s'a identificat cu Altarul şi gândul său a fost acela de a fi folositor neamului din care face parte.

Nu voi uita niciodată reazimul ce mi-l'a dat în organizaţia bisericii noastre prin colaborarea la legea ce a fost de curând votată. Să zicem deci din adâncul inimei noastre Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Apostolatul nu se sfârşeşte prin trecerea apostolilor din această lume. Slujitorii altarului sunt chemaţi să propovăduiască neîntrerupt cuvântul, ne trebuesc oameni legaţi sufleteşte de acela care este mai presus de orice, de Mântuitorul care este în veci acelaş.

Dela un păstor se cere ca prima condiţie să fie legat de Hristos, pe care are să-l vestească oamenilor. Trebue să facă prin curăţenia simţurilor sale ca prin dânsul Dumnezeu să vorbească oamenilor.

Desbrăcaţi-vă înaintea acestui locaş sfânt de orice prejudecată, şi fără prihană daţi-vă votul vostru pentru celace îl aflaţi mai potrivit de păstorul turmei drebtcredinciosilor din dieceza Aradului. Cea mai mare sinceritate faţă de Dumnezeu, eparhie şi popor şi faţă mai ales de cel fiecăruia dintre domniile voastre, după adânca şi neprihănita convingere. Astfel binecuvântându-vă de bun sosit şi împărtăşindu-vă de arhiereasca mea binecuvântare rog pe bunul Dumnezeu să vă îndrepte cugetul spre alesul său.

După discursul de deschidere a şedinţei electorale părintele Dr. Cioroianu, se aleg doui bărbaţi de încredere şi I. P. S. Sa a numit de notar pe părintele Dr. Cioroianu.

Alegerea noului episcop

S'a trecut apoi la alegere, fiind prezenţi 55 deputaţi sinodali. Fiecare deputat primea câte un vot alb, pe care scria numele votantului. La numărarea voturilor din urnă, au rezultat mai multe pentru diaconul Dr. Gheorghe Comşa, care a fost proclamat ales.

Ioan Jelecuteanu

Însănătoşirea deplină a Maj. Sale Regelui

Ţara întreagă se simte fericită, că sănătatea M. S. Regelui, e pe deplin satisfăcătoare. Insănătoşit şi cu puterea iarăş de muncă şi conducere, Regele nostru prea iubit, îşi va depune mereu toată înţelepciunea şi dragostea Sa, faţă de poporul român şi va îndrepta destinile ţării spre mai bine.

© Cluj / Central University Library Cluj

RAVAŞE DELA SATE

Din Slobozia (jud. Muscel)

In ziua de 3 Mai s'a ţinut şedinţa cercului preoţesc în comuna noastră.

Dimineaţa, au sosit preoţii şi cântăreţii din comunele vecine: Stoeneşti, Dragoslavele şi Rucăr, sub conducerea preotului I. Răuţescu Dragoslavele, preşedintele cercului. Sfânta slujbă oficiată în sobor de toţi preoţii cercului, a mişcat adânc pe toţi enoriaşii bisericii, cari nu mai văzuseră altă dată o aşa de înălţătoare slujbă, în biserica lor, zidită de piosul boer Nicolae Rucăreanu şi soţia sa Marghioala.

Lumea nu mai încăpea în biserică şi de aceia şcolarii au stat afară unde asemenea se aflau şi alţi săteni ce nu mai avuseseră loc. Predica, privitoare la evanghelia zilei, a fost ţinută de bătrânul preot G. Armăşescu-Rucăr. Dânsul a arătat rostul femeii în viaţa creştină şi a dat pildă pe femeile mironosiţe cari au alergat la mormântul Domnului, pe mamele evlavioase ale multor părinţi bisericeşti şi pe jupânesele şi domniţele noastre cari-şi creşteau pruncii în frica lui Dumnezeu şi erau milostive faţă de cei nevoiaşi.

După terminarea sfintei liturghii, s'a făcut pomenirea eroilor din comună căzuţi pe câmpul de luptă. Cuvântarea prin care s'a mărit jertfa eroilor, a fost ţinută de părintele I. Răuţescu în cuvinte calde şi bine simţite, încât mulţi săteni îşi ştergeau lacrămile, care le umpluseră ochii.

Mare mulţămire au simţit sătenii când au primit în dar un număr de 42 cărticele „Urmarea lui Iisus Hristos" tipărite la Sf. mănăstire Neamţ. Aceste broşuri, scrise pe înţelesul tuturor sunt de mare folos spre zidirea sufletească a poporului.

Bătrânul preot local I. Cornăţeanu şi d. învăţător Mihail Neguleţ, au primit şi ospătat cu deosebită dragoste pe preoţii cercului.

După masă a început şedinţa publică în localul nouei şcoale. Lume tot aşa de multă ca şi la slujba bisericească.

Elevii şcoalei conduşi de d-l M. Neguleţ s'au produs cu frumoase coruri şi poezii. Corul preoţilor şi al cântăreţilor, a întonat Hristos a înviat şi Tatăl nostru, pe care sătenii le ascultau în picioare.

După aceasta părintele I. Răuţescu a citit viaţa sfântului Longhin sutaşul, din cartea „Spre Emaus" de M. Sadoveanu şi D. Pătrăşcanu, iar preotul Sp. Popescu-Rucăr, a citit din revista Albina, frumoasa povestire „Copilul Mariei". Amândouă lecturile religioase au fost ascultate cu multă luare aminte.

Preotul I. Răuţescu-Dragoslavele, preşedintele cercului preoţesc, a ţinut apoi o însufleţită cuvătare „Despre datoriile copiilor faţă de părinţi". Toţi sătenii ascultau cu drag şi în cea mai bună rânduială frumoasa cuvântare în care s'a arătat amănunţit ostenelile ce-şi dau părinţii pentru copii, mai ales când sunt mici şi bolnavi. I-a povăţuit apoi pe copii să arate supunere, ascultare şi neîncetată bună-voinţă faţă de părinţi.

Şedinţa cercului preoţesc s'a încheiat la ora 4 şi va rămânea ca o plăcută aducere aminte, tuturor sătenilor slobozeni.

In urmă au adus mulţumiri preoţilor din cerc, d-l învăţător pensionar Runescu şi d-l Mihail Neguţ dirigintele şcoalei.

S. I.

Din Borduşani (jud. Ialomiţa)

In ziua de trei Mai a avut loc la şcoala primară din această comună sub preşedenţia d-lui C. Ionescu un mic concurs din „Limba Română" (asupra ortografiei) cu elevii ultimei clase din comunele: Făcăeni, Borduşeni, Cegani, Maltezi şi Stelnica.

Dimineaţa d-nii învăţători în frute cu dl. C. Ionescu a procedat la alegerea subiectului, ce a urmat ca temă la acest concurs. A fost bucata de cetire Cosaşii din manualul de cl. 4 urbană de P. Dulfu. Dictarea s'a făcut de către dl. D. Iliescu timp de o oră. După ce s'a terminat de scris s'a adunat toate temele şi s'a sigilat cu buline spre a fi înaintate Revizoratului de Ialomiţa la corectare şi desemnarea premiilor asupra celor mai bune lucrări.

A avut o mică pauză, după care s'a cântat câteva coruri şi s'au jucat jocuri naţionale cu elevii cl. 4 şi 5 din com. Făcăeni prin dirijarea d-lui C. Stoenescu înv. la acea şcoală.

La sfârşitul acestei serbări d. C. Ionescu a ţinut un cuvânt, arătând folosul acestor concursuri pentru sufletul copiilor dela ţară.

Mulţumim din inimă cu toţii cei ce ne-am adunat aici d-lui Ioan B. Munteanu prefect de Ialomiţa pentru organizarea acestui concurs în mijlocul copiilor dela ţară şi aşteptăm rezultatele asupra celor ce s'au scris de concurenţii acestui concurs.

D. Ionescu

Din Slobozia (jud. Covurlui)

Căminul Cultural „Const. A. Şerban" din comuna noastră, pentru a nu-şi întrerupe şedinţele sale săptămânale şi pentru a cimenta o mai strânsă legătură între toţi fiii acestei comuni, a organizat cu elevii şcoalelor secundare, o serbare care s'a ţinut în ziua treia de Paşti în localul şcoalei.

Serbarea s'a deschis cu cuvântarea d-lui C. Petrache directorul şcoalei, care a arătat scopul acestei serbări culturale.

Au urmat recitări şi cântece cântate de elevii şcoalelor secundare. Eleva T. Gavrilescu, clasa 4 Şcoala Normală de fete din Galaţi, a recitat frumos „La Icoană" de Vlahuţă.

S'a jucat apoi piesa de teatru „Se face ziuă" de Zaharia Bârsan.

Au fost bine în roluri d-ra A. Gavrilescu şi elevii V. Buluc, Ioniţă Traian, St. Gavrilescu, Petrache şi eleva M. Şerban.

S'au cântat deasemenea doine, de către elevele Ioniţă Marioara, Strol şi Mirică.

Serbarea s'a terminat cu cuvintele d-lui Petrache prin care a mulţumit inimoşilor elevi, indemnându-i şi mai mult la muncă, pentru răspândirea culturei în pătura din cari se ridică.

Au fost clipe, de adevărată înălţare sufletească.

D. St. St. Oima înv.

Din Hida (jud. Cojocna)

In ziua de 25 Martie, membrii despărţământului „Almaş" al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român, au fost convocaţi la o adunare de reorganizare în sala de cetire a despărţământului din Hida.

La ordinea zilei a fost:

Reorganizarea despărţământului şi

Alegerea de preşedinte.

Adunarea a fost deschisă de către d. Vasile Mossa, secretarul despărţământului spunând:

Fostul nostru preşedinte d. Dr. Nicodim Cristea fiind încredinţat cu demnitatea de primar al oraşului Zălau a fost nevoit să părăsească despărţământul nostru. Astfel acest despărţământ din anul 1923 a rămas fără preşedinte. După d-sa a fost ales de preşedinte d. Nic. Borbeiu, însă alegerea a fost de scurtă durată, plecând şi D-sa.

Vă rog cu stăruinţă să binevoiţi a proceda în unanmitate la alegerea celei mai chemate persoane care credeţi d-voastră că ar putea fi chezăşia deplină.

D-l Vasile Pop notarul comunei Jimborul-Mare, a scos în lumină marea operă culturală desfăşurată de fostul preşedinte d-l Dr. Nicodim, încredinţarea elogiilor cu cari îi datorează toţi membrii acestui despărţământ.

D-l Dr. Nicodim Cristea, actualul primar al oraşului Zălau, a mulţămit pentru elogiile adresate d-sale Cristea timp de 2 ani şi exprimă şi-şi arată dorinţa de a nu lăsa şi pe mai departe să stea pe loc marea operă culturală întreprinsă de d-sa.

Prin votare secretă s'a ales apoi de preşedinte d-l Dr. Traian Pop medic, care a asigurat pe membri de bunele intenţii în fruntea despărţământului.

Ioan Delaschei

Din Jimborul-Mare (jud. Cojocna)

In ziua de 29 Martie, comuna noastră a avut fericirea să treacă prin nişte adevărate clipe de reculegere sufletească.

In această zi şi-a dat întâlnire cercul cultural învăţătoresc „Sânmihai", cu despărţământul „Almaş", al „Astrei" din Sibiu.

Din partea cercului „Sânmihai" a vorbit d. Vasile Dumitraş învăţătorul şcoalei primare confesionale din Sânmihai: Despre facerea lumii".

D-l Vasile Danciu învăţătorul şcoalei primare din Bercia a vorbit despre „Beţie".

Din partea despărţământului „Almaş" a vorbit d. Dr. Traian Pop preşedintele despărţământului, arătând minunatul scop, pentru care s'a format marea instituţie culturală „Astra" din Sibiu.

S. Sa preotul Emil Miclea a vorbit despre „Rolul bisericii şi al şcoalei în viaţa socială.

D-l dr. Traian Pop a dat câteva îndrumări în ce priveşte: „Creşterea copilului din punct de vedere igienic".

D-l Vasile Pop notarul acestei comune a arătat mai pe larg oglinda adevărată a acelora cari urmăresc „Asociaţiunea".

In sfârşit ca încheere dl Dr. Traian Pop, preşedinte, a făcut apel la binevoitori să se înscrie cât mai mulţi ca membri ai „Asociaţiunii".

I. B.

Din Bărbăteşti (jud. Vâlcea)

Din iniţiativa d-lui N. Oprişoiu învăţător şi a săteanului D. Dogăroiu, s'a înfiinţat în satul nostru biblioteca populară „I. Creangă", care s'a deschis, pentru publicul cititor, pe ziua de 1 Mai.

Comitetul de conducere al bibliotecii, roagă pe această cale persoanele şi instituţiile binevoitoare de a-i veni în ajutor cu cărţi folositoare sătenilor, cărţi cari se vor trimite pe adresa:

Biblioteca populară „I. Creangă" Bărbăteşti Vâlcea. **A. B.**

Din Roseţi (jud. Ialomiţa)

In primăvara anului acesta, a luat fiinţă în capitala judeţului nostru, în oraşul Călăraşi, o societate formată din cei mai însemnaţi intelectuali din oraş cât şi dela ţară, societate care urmăreşte scopul de răspândire a culturii la sate.

Printre acei cari au fost iniţiatorii acestei societăţi culturale, şi căruia i se cuvine cel mai mare merit, a fost desigur d. V. V. Stanciu fiul, tânărul nostru avocat, care terminând universitatea îşi continuă opera-i şi mai departe luminând poporul.

Acest tânăr apostol şi luminător al sătenilor a venit în Duminica Tomi însoţit încă de câţiva confraţi şi a ţinut o şezătoare culturală, în care s'a tratat despre diferite subiecte, printre care a fost şi acela de „Rolul culturii la sate", subiect tratat de d. V. V. Stanciu fiul.

A ţinut o conferinţă despre starea prezentă a diferitelor state, d. V. Roşeţeanu, avocat şi fost deputat, sătean de-ai noştri, căci e din comuna noastră şi ne mândrim, iar d. Eugen Buda student la medico-militară ne-a înveselit cântând cântece naţionale.

D-l C. Dobrescu şi d-na Buricescu, student şi studentă la conservatorul de dramă din Bucureşti au declamat diferite poezii.

Şezătoarea s'a încheiat printr'un joc naţional, la care a luat parte tot norodul venit la şezătoare.

In viitor această societate de cultură, va avea şi o revistă, aşa că puterea de luminare a sătenilor va fi mai mare.

Inainte şi laudă membrilor societăţii. **A. Ie.**

Din Cetea (jud. Alba-de-jos)

A treia zi de Paşti, comuna noastră a îmbrăcat haină de sărbătoare în cinstea unor oaspeţi iubiţi, aşteptaţi de ani de-arândul.

Cercetaşii cohortei „Axente Sever" dela liceul Mihai Viteazul din Alba-Iulia cl. 7-a de sub conducerea zelosului comandant d. prof. N. Babeş, au venit, în mijlocul nostru şi la şcoala primară din comună au dat o şezătoare culturală, bine reuşită, la care au luat parte toţi cetenii cu mic cu mare.

Comuna a primit oaspeţii iubiţi prin neobositul şi harnicul preot Sf. Sa Alexandru Frâncu.

S'a jucat piesa „Se face ziuă" de d-nii V. Turghean, Georgescu, I. Pop, d-ra E. Stanciu, C. Bonda, V. Roşca, S. Frâncu şi mai mulţi ţărani.

D-şoara Bonda, a declamat poezia „Trei doamne şi toţi trei" de G. Coşbuc, foarte bine.

D-şoara V. Roşca, a cântat din vioară foarte frumos, încheind cu serenada Tassello, publicul entuziasmat urându-i succes în viitor.

D-nii Turghean, Georgescu, Pop şi Ionăşel au jucat cu bine piesa „Sluga la doi stăpâni".

D-l Mitiofan, a spus monologul „Evreul la Paris", stârnind aplauze.

După încheiere tinerii oaspeţi s'au retras la cinstita familie Al. Frâncu, unde au petrecut până a doua zi.

Pentru ceteni a fost o mare sărbătoare aceasta şi deoarece nefiind departe de Alba-Iulia şi Aiud, ei se duceau la oraşele învecinate şi vedeau şcoalele acelea mari ungureşti cu puzderie de elevi dar unde copiii lor nu erau primiţi.

Şi astăzi abia mai afli vre-un ţăran cu stăricică mai bună, ca să nu aibă copiii la şcoală.

Iată de unde răsare lumina dreptăţii. **Aitu**

Din Larga (jud. Iaşi)

In ziua de 3 Mai, a avut loc la şcoala primară din acest sat, şedinţa cercului cultural învăţătoresc. Dimineaţa, atât corpul didactic cu copiii de şcoală cât şi numeroşi creştini au luat parte la slujba bisericească oficiată de preotul local Gh. Lazăr.

După servicilul divin, corpul învăţătoresc s'a reîntors la şcoală unde d. revizor şcolar S. Râpă a deschis şedinţa întimă, arătând rostul adunării şi spiritul de jertfă cu care tagma dăscălească înţelege să lupte pe ogorul culturii naţionale.

Apoi d-şoara Eleonora I. Raţă a ţinut o conferinţă despre „Şcoala activă". După masa comună dată colegilor de către d. D. Ionăşescu directorul şcoalei a urmat şedinţa publică la care au luat parte pe lângă învăţătorii acestui cerc şi altă multă lume. Programul serbării a fost minunat alcătuit. Au ţinut cuvântări pr. I. Ciolan, d-l Ionăşescu, C. Cortudeanu, iar d. revizor S. Râpă a vorbit despre: „Greşala ce o face acei ce părăsesc ţara".

A urmat apoi producţia şcolară sub conducerea d-şoarei Eleonora Raţă învăţătoare la această şcoală.

Copiii bine pregătiţi, au cântat şi spus diferite poezii, care au procurat înălţarea sufletească tuturor celor de faţă.

Elevele şcoalei au jucat danţuri naţionale, cari au fost pentru noi cea mai mare mulţumire, întrucât nu se jucau înainte de a veni d-şoara Raţă, în mijlocul nostru. Au avut dar ce asculta acei ce se adunaseră în număr mare, cântece, jucuri, poezii. Invăţătoarea a lucrat cu fetele în orele de lucru şi la şezătorile de iarnă cu poveşti, cântece şi glume, costume naţionale pe care le poartă cu mândrie fiecare româncă din şcoală. Serbarea a încheiat-o d. revizor S. Râpă mulţumind tuturor celor ce au luat parte, şi aducând toată lauda distinsei învăţătoare Eleonora Raţă, care în adevăr îşi face datoria şi poate fi ca pildă de muncă şi devotament tuturor colegelor ei. Cu prilejul acesta d-şoara învăţătoare a împărţit publicului foi din „Cultura Poporului" şi calindare.

D. G.

Din Dragomireşti (jud. Putna)

In ziua de 3 Mai, în satul nostru a avut loc înmormântarea elevului Stoma Veniamin din cl. 5 primară. La locaşul de veci, în durerea tuturora, l'au petrecut părinţii, colegii şi colegele şi învăţătorii. Aceştia din urmă au depus pe sicriu o cunună de flori de liliac şi frunze de tei. Dl. diriginte şcolar a vorbit foarte înduioşător, isprăvind cu: Dormi în pace.

V. Băisan, înv.

Din Cairaclia (jud. Ismail)

In ziua de 23 Aprilie, fiind patronul căminului cultural „Sf. Gheorghe" din localitate, o parte din membrii lui în frunte cu preotul Ilie Zbucu şi învăţătorul D. Cherciu, au dat o prea frumoasă serbare.

Dimineaţa în faţa unui număr mare de săteni şi sătence, s'a oficiat serviciul religios la biserica locală, după care preotul Ilie Zubcu, în cuvinte însoţite de numeroase pilde creştineşti, îndeamnă pe cei de faţă să se înscrie în căminul cultural sărbătorit.

Răspunsurile liturgice au fost date cu multă însufleţire de către corul şcoalelor din comună, codus de învăţătorul director Dobre N. Cherciu.

După amiază elevii dela şcoala primară, cum şi cei dela şcolile secundare originari din comuna noastră, au dat în localul băncii populare, o producţie şcolară, urmată de două piese de teatru şi de câteva danţuri naţionale.

Cu acest prilej s'au distins elevii şi elevele: Chioser Chiril, Traian C. V. Paşun, D. Caler, V. Pintuschi, C. Chirilov, Afanase Burlacov, Serghei Ghiorghier, Ioan Târdea, Maria Vâlcenco, Nina Mih. Polizor, Dona Marinov. Incheerea a făcut-o dl. înv. D. N. Cherciu, vorbind mai pe larg despre scopurile ce urmăreşte căminul prăznuit, cum şi despre marea nădejde ce trebue să-şi pună fiecare în conducătorii actuali.

In tot timpul serbării, cât şi balului ce i-a urmat, publicul a fost servit cu multă bună-voinţă la bufet de d-na învăţătoare Neculina D. Cherciu, ajutată de dl. învăţător V. Chirilov şi elevul normalist G. Târdea.

CH. D.

Din Bărboiu (jud Mehedinţi)

In comuna Bărboiu, acum câţiva ani de zile nu era aici nici şcoală nici învăţător. Bieţii băeţi erau înghesuiţi într'o casă ţărănească strâmtă, unde înghiţeau mereu praf şi unde o zi veneau şi cinci nu. Din îndemnul d-lui Ioan Bob, primarul comunei şi a d-lui Ioniţă Bărboianu, proprietar şi din munca şi dragostea sătenilor pentru şcoală, au pus mână dela mână şi azi în mijlocul satului în loc de o casă strîmtă ţărănească se ridică o şcoală încăpătoare care atrage copiii de departe.

Asemănătoare cu şcoala noastră puţine se mai găsesc în judeţul nostru. In Dumineca Paştilor, seara, i-s'a făcut inaugurarea. S'a dat de către un grup de elevi secundari, sub preşedenţia d-lui învăţător Ioan Udrascu, piesele: „Năpasta" şi „Umbrela pierdută" şi câteva recitări.

Cuvânt de deschidere a ţinut păr. P. Ionaşcu, care a vorbit cu mare dragoste despre nevoile studenţilor români. Serbarea s'a dat în folosul studenţilor strângându-se suma de cinci mii de lei.

După serbare a urmat balul până în zorile zilei. Mulţămim cu toţii d-lui învăţător, d-lui primar Ioan Bobei, d-lui Ioniţă Bărboianu pentru munca şi dragostea ce au faţă de şcoală, iar tuturor locuitorilor le urăm succes şi dorim ca şi de acum înainte să muncească şi să aibă tot aceiaş dragoste de şcoală cum au avut şi până acum.

G. Udrescu-Jiu

Din Beia (jud. Odorhei'u)

A doua zi de Paşti, a avut loc în comuna noastră o producţie teatrală, dată în folosul bisericii române din acea comună, dată de tinerimea de acolo cu concursul funcţionarilor C. F. R. dela gara Beia. S'au jucat piesele teatrale „Rănitul". In roluri au fost bine: d-ra Margareta Ciontea, d-nii V. Bărdaşiu, I. Toma şi P. Leţea. Elevul de liceu Ioan Ciontea, orfan din răsboi, a declamat frumos poezia, „La-Mărăşeşti" de N. Slătineanu.

Mai mulţi tineri îmbrăcaţi frumos în costume naţionale, după terminarea oieselor au jucat jocurile naţionale Căluşerul şi Bătuta, fiind viu aplaudaţi. La sfârşitul producţiei părintele, Ilie Ciuleiu, în cuvinte pline de dragoste a mulţămit tinerilor şi d-lor funcţionari pentru munca depusă la reuşita acestei serbări, al cărei venit s'a destinat bisericii din localitate. A mulţămit deasemenea şi numerosului public pentru sprijinul dat.

Nu putem uita nici munca depusă de tânărul învăţător din această comună d-l Teofil Dobre luând parte din toate puterile la reuşita acestei producţiuni.

De asemenea sunt de lăudat femeile Ana Muşunoi, Paraschiva Dămian, şi Margareta Ciontea, cari au împodobit scena cu ţesături minunate făcute de mâna lor, şi merită toată lauda. Trăiască femeile noastre.

Elisa Iordache

Din Chiţcani (jud. Tighina)

Domnule director, cu mare dragoste am primit numărul festiv şi dintre toate foile câte le primim la secţia noastră culturală „Impăratul Traian", peste 15 foi, ziarul d-v. a făcut minuni atât în frumuseţe cât şi în cuprinsul scriirilor. Secţia noastră culturală vă trimite laude şi mulţămiri; anul de muncă în care aţi păşit să dea Dumnezeu ca să fie în plin şi înfloritor.

In numele secţiei, I. MIRON

— In comuna noastră s'a mai înfiinţat o filială a Uniunei creştine din Chişinău. Comitetul a fost ales: preşedinte preotul eromonah Eronim, vice preşedinte I. Miron; preşedinte de onoare părintele arhimandrit Hrisauft; casier Mitrofan Ignătescu; secretar Atanasă Dâlcaci şi membri M. Grosu, Simion Podgurschi, Teodor Urlanoviici şi T. Bichiri. S'au înscris 140 de membri, cari au vărsat taxa de înscriere în total 1040 de lei.

— Existând în comuna noastră: casa de citire „Carmen Sylva", secţia culturală „Impăratul Traian", casa de citire „Ion Creangă" şi secţia „Uniunei creştine ortodoxe", şi toate aproape având acelaş scop, în curând vom avea adunare generală, unde vom hotări ca secţia „Uniunei creştine" şi secţia culturală „Impăratul Traian" să fie una şi aceiaşi, însă deosebite prin comitet şi registre, iar bibliotecele toate să fie la şcoala No. 2, sub conducerea harnicului învăţător d. M. Grosu, deci va fi o singură bibliotecă frumoasă formată din următoarele biblioteci: „Ion Creangă", „Horia, Cloşca şi Crişan", „Carmen Sylva", „Impăratul Traian" şi „Uniunea creştină ortodoxă".

I. Miron

Din Vaca (jud. Hunedoara)

In ziua de 3 Mai, s'a ţinut şedinţa cercului cultural Brad la şcoala din comuna noastră.

Serviciul divin a fost oficiat de preotul local Al. Fugătă şi de preotul Iosif Comşa din comuna vecină Ribiţa. Răspunsurile liturgice le-a dat corul şcoalei de adulţi din localitate. După terminarea serviciului divin norodul s'a îndreptat spre şcoală.

Şedinţa s'a deschis de către preşedintele cercului d. Pavel Lazar, care a vorbit despre „Iubirea de patrie". A urmat d-na văduvă Irina Damian, care a vorbit frumos şi cu pilde din viaţa zilnică despre Damian.

Programul a fost împodobit de către şcoala de adulţi în număr de 27 fete şi 23 băeţi în vârstă de 12—18 ani, cari formau o adevărată cunună în fruntea poporului adunat, prin recitările spuse. Şcoala a fost condusă de învăţătorul din localitate. S'a ţinut examenul final al anului cu şcoala de adulţi.

In urmă preşedintele cercului a mulţumit sătenilor şi a închis şedinţa.

Lazăr Sucin înv.

Din Hodoni (jud. Timiş)

In comuna noastră, în ziua de 3 Mai, s'a ţinut adunarea cercului religios preoţesc şi a cercului cultural învăţătoresc „Becichereculmic".

Dimineaţa toţi d-nii preoţi ai cercului religios în frunte cu harnicul preşedinte Pavel Jurma, au fost prezenţi la biserică, iar învăţătorii au fost de faţă la şcoala respectivă în frunte cu Todor Catalina, preşedinte.

Toţi membrii acestor cercuri au luat parte la sfânta liturghie oficiată de către preoţii Pavel Jurma, Tismonariu şi Babeu, iar răspunsurile au fost date de către corul din localitate sub conducerea vrednicului învăţător Cioca. După terminarea sfintei leturghii s'au ţinut şedinţe intime.

După masă s'a ţinut şedinţa publică. Sala era tixită de popor care aştepta cu cea mai mare nerăbdare sfaturile date de aceşti apostoli ai neamului. S'a cântat „Bine-aţi venit" apoi Sf. Sa preotul din localitate Tismonariu a salutat oaspeţii în numele poporului. A răspuns dl. preşedinte al cercului religios Pavel Jurma. Au vorbit preotul din comuna Sânadrei despre simţul religios al poporului, iar învăţătorul Cioca din comuna Hodani despre iubirea de patrie.

Cu concursul dat de elevii şcoalei de sub conducerea harnicului învăţător Cioca, şedinţa publică a reuşit bine şi poporul adunat s'a depărtat la casele lor cu sufletul plin de mângâere în urma învăţăturilor primite.

In trecut astfel de serbări au fost pentru noi închise în adâncul inimilor. Astăzi sorbim şi noi cu drag, din farmecul înălţător al culturii noastre româneşti.

Ferice de aşa comune şi de aşa preoţi şi învăţători cari muncesc pentru popor. **Ţăranul P. G.**

Din Vidra (jud. Putna)

In ziua de Sf. Gheorghe, a avut loc în comuna noastră, întrunirea membrilor societăţilor: cooperativa „Unirea Vrancei" şi societăţii forestieră „Vrancea" convocate pentru a hotări contopirea lor într'o singură societate.

In această zi fiind bâlciu la Vidra, s'a adunat multă lume. Incă de pe la orele 12-1 sala şcoalei, unde s'a ţinut întrunirea, era populată cu studenţi şi fruntaşi vrancani, adunaţi ca să vorbească şi să hotărască lucruri însemnate pentru regiunea Vrancei: unirea a două societăţi, singurele de acest gen.

Deschizându-se şedinţa a fost ales în preşedinte al adunărei d. Ico nomu N. Mihail. S'a discutat la început chestiunea apariţiei „Gazetei Vrancei" vorbind studenţii D. Panţiş, Ion Soare ş. a. cari au arătat însemnătatea ce trebue ss se dea acestei gazete regionale, care are de scop strângerea tuturor datinelor vechi, credinţelor populare, legendelor ş. a., cum şi răsunetul ce l-a avut apariţia celor câteva numere scoase până acum.

S'a hotărât susţinerea acestei gazete în care scop societăţile au şi dăruit suma de 600 lei.

S'a pus apoi în discuţie chestiunea unirei societăţilor: dl. N. Ioachian a arătat trecutul acestor două societăţi, la înjghebarea cărora d-sa a lucrat mult, a cerut adunărei votarea contopirei susţinând lozinca: „unirea face putera".

Au mai vorbit tot pentru unire d-nii I. Soare student cooperatist, I. Răileanu învăţător, ş. a.

Săteanul I. Dimitrescu-Nichiriş a cercat să conbată unirea, susţinând că societăţile nu sunt de aceiaş ramură, căci una este de producţie forestieră Vrancea, iar cealaltă de consum.

In urmă punându-se la vot s'a hotărât în plin entusiasm unirea amândoror societaţi sub numirea de societatea „Unirea Vrancei" cu sediul în Bârseşti. S'a ales apoi noul consiliu de administraţie, câte 1-2 membri din fiecare comună.

Nea Ion Hârşim

Din Năruja (jud. Putna)

In ziua de Sf. Gheorghe fiind patronul Ligei culturale, secţiunea noastră din Năruja a dat o frumoasă serbare artistică în comuna Năruja în localul şcoalei primare. Cu toate că spre seară vremea nu a fost aşa de frumoasă din cauză că începuse ploaia, totuşi sala şcoalei s'a umplut de sătenii dornici şi bucuroşi de asemenea serbări.

S'au jucat piesele „Florin şi Florica" precum şi „Cinel Cinel" de către d. avocat Nădejde, d-na şi d-rele Nădejde şi d. A. Bărbulescu, reuşind în condiţiunile cele mai bune.

Au urmat apoi danţuri naţionale cu vioriştii din Vrancea, cari au înveselit publicul până în zori.

N. I. H.

Din Ohaba (jud. Timiş)

A doua zi de Paşti s'a dat în Ohaba un frumos concert popular urmat de dans.

Această serbare a fost mai mult ca impunătoare prin faptul că a reuşit să întrunească la olaltă şi pe românii din împrejurimi, cari au fost prezenţi şi la rugă, care a ţinut şi a treia zi de Paşti,

Cu drept cuvânt se poate spune că numai cei bolnavi au rămas acasă, ceialalţi au fost şi au petrecut de minune până în zori de zi.

D-l D. Răzădean învăţător şi d-l Roman Iovan conducătorul de cor au fost sufletul acestei serbări. Ei au aranjat serbarea sub aripile casei de educaţie naţionale din localitate.

Onoare ohabenilor. **Vestitor.**

Din Lăpuşnic (Ardeal)

In ziua de 8 Aprilie s'a ţinut şedinţa cercului cultural „Dalboşeţ" în comuna noastră.

Fiind vremea frumoasă, la glasul clopotelor, credincioşii au umplut biserica, unde s'a celebrat serviciul divin de către preoţii D. Goanţa şi P. Bufan.

După slujba religioasă învăţătorii şi-au ţinut şedinţa intimă, unde înv. Bădiu a ţinut prelegere practică şi înv. Popescu a vorbit despre educaţia voinţei.

După amiază adunându-se poporul în număr mare, în şcoală, preş. P. Budescu a deschis şedinţa publică, arătând scopul ce-l au aceste conferinţe. A mai vorbit d-l înv. Grozav despre şcoală şi biserică.

A urmat apoi d-l înv. Micicoi, vorbind despre „Iubirea de ţară".

D-l preşedinte P. Budescu a explicat noua lege şcolară, îndemnând pe oameni de a îmbrăţişa învăţătura şi a sprijini şcoala, care este menită de a face pe om fericit, căci numai cu ajutorul şcoalei şi bisericii poporul nostru va fi fericit şi-şi va trăi viaţa fericită pe care i-a hărăzit-o Dzeu.

La urmă d-sa a mulţămit învăţătorilor colegi cari au dat sfaturi preţioase iar poporului pentru interesul şi atenţiunea arătată. **N. G.**

Din Dorneşti (Bucovina)

Comuna Dorneşti din judeţul Siret, care în timpul stăpânirii monarhiei Austro-Ungare purta numirea de „Hadic-falva" este locuită numai de populaţie maghiară aproape 1600 de contribuabili. Comuna are o poziţie foarte frumoasă cu o formă triunghiulară, străzi drepte, casele aşezate cu rând ca într'un oraş dar este lipsită cu desăvârşire de pomi roditori. In partea de Apus-Miazăzi a comunei este aşezată gara cu acelaş nume, gară destul de însemnată fiindcă afară de linia ferată Cernăuţi-Bucureşti-Iaşi-Chişinău, mai este şi o linie locală spre oraşul Rădăuţi-Seletin, şi totuşi în această gară un călător nu găseşte apă în timpul opririi trenurilor nefiind în gară cişmea sau fântână.

In comună există un local de şcoală foarte mic după numărul copiilor, dar în schimb sunt zece cârciumi foarte încăpătoare, localuri cari zilnic sunt ticsite de oameni ce întovărăşiţi câte 2-3 îi vezi cu sticla de un litru plină cu rachiu, otrăvindu-şi trupul.

Populaţia din comună este de religie romano-catolică şi ţine mult la această credinţă. Fiindu-le puţin ruinată biserica din timpul răsboiului, ei au adunat acuma numai dintre ei suma de 600 mii lei, începând reparaţia bisericei.

Din tot numărul populaţiei, cam jumătăt sunt buni gospodari ocupându-se cu munca câmpului şi creşterea vitelor, iar restul sunt mai săraci şi se angajează la lucru prin fabricele de cherestea de prin păţile muntoase ale Bucovinei, şi o mare parte (de amândouă sexsele) se angajează la munci agricole pe timpul verei pe cale şepte luni de zile cu un salar destul de frumos mergând în vechiul regat.

In şcoală se învaţă mai mult ungureşte şi prea puţin româneşte fiindcă până în toamna anului 1924 nu a fost nici un învăţător român ci toţi erau din localitate.

In câmp pământul arabil este cam slab, din care cauză locuitorii samănă mai mult cartofi şi ovăz, iar grâu, secară, porumb prea puţin şi numai după ce gunoeşte locul.

Ziare româneşti nu citeşte nimeni din care cauză eu nu am alte ştiri decât numai din cele scrise în singurul ziar „Cultura Poporului".

Ioan Jidau plutonier jandarm.

Din Bulboaca (jud. Tighina)

La şcoala medie mixtă din comuna noastră s'a înfiinţat un cerc cultural şcolar numit „Ion Creangă".

Acest cerc cultural se conduce de către elevul-preşedinte, Croitoru Andrei cl. 4-a ajutat de câte-un elev de fiecare clasă, sub supravegherea d-lui director al şcoalei.

Scopul acestui cerc cultural este îmbogăţirea cunoştinţilor, folositoare şi trebuincioase pentru viaţa de toate zilele. Acest cerc în fiecare Sâmbătă seara va ţine o şedinţă intimă.

Cercul cultural „Ion Creangă" în prima sa şedinţă avută în ziua de 2 Mai 1925 cu „Biografia şi opera lui Ion Creangă," conferinţă ţinută de elevul Malcoci Stefan cl. 4-a, vicepreşedintele cercului.

Elevul Malcoci pe înţelesul tuturor a arătat foarte frumos întreaga viaţă şi operă a lui Ion Creangă, citind ca încheere „Amintirile din copilărie".

S'a recitat apoi poezia „Ţara mea" de către elevul Pascariu Boris cl. I-a, după care a urmat bucata „David Creangă" bunicul poetului, conferinţă ţinută de elevul Paniş Teodor. Corul clasei a I-a sub conducerea elevului Platon Ioan a cântat bucata foarte reuşită „Nunta" pe 2 voci, după care a urmat bucata „Dacă am tăia pământul în două", citită de elevul Morariu. S'a recitat apoi poezia „Tata şi zece copii" de elevul Timofeev Trifan cl. 4-a şi s'a încheiat şedinţa prin bucata de cor „Rândunica" cântată de corul elevilor cl. 4-a.

Pe viitor datorită marelui zel de muncă ce se depune de către acest cerc în reuşita şedinţelor, se crede că reproducţia cercului va fi şi mai reuşită.

Prin acest mijloc elevii şcoalei folosesc puţinul timp liber cel au în folosul lor, înveselind în acelaş timp şi corpul didactic.

Ce nu se poate face la sate şi ce n'a eşit din Humuleşti.

Pe viitor acest cerc cultural „Ion Creangă" va lua contact cu locuitorii din sat pentrucă astfel în zilele de sărbătoare în loc să se ducă la cârciumă, să se poată bucura de câteva clipe înălţătoare, auzind pe copiii lor vorbindu-le pe înţeles despre ţară, poporul şi sufletul românesc precum şi cântându-le doinele. **D. Platon.**

Pentru cititorii noştri

„Cultura Poporului" se gândeşte în fiecare clipă, ca să fie folositoare cititorilor ei. Şi pentrucă foaea e răspândită destul în America, de aceea se pune la îndemâna acelor cari au neamuri peste Ocean, — dacă vor să-i întrebe ceva sau s aibă ştiri despre ei, — într'un cuvânt tot ce i-ar interesa — vor trimite însemnările lor la „Cultura Poporului" unde vor fi publicate. Acelaş lucru şi pentru românii din America, dacă doresc să aibă ştiri dela rudele de acasă, din România, să ne trimită răvaşe şi ele vor fi publicate în foae.

Publicarea se face gratuit.

ABONAMENTUL: Pe un an 250 lei. Pentru săteni, învăţători, profesori, preoţi, studenţi, funcţionari, meseriaşi şi muncitori 200 lei pe un an. Abonamentul se plăteşte înainte; se fac abonamente şi pe jumătate an.

Cultura Poporului

ABONAMENTUL pentru instituţii financiare, biblioteci, cluburi şi localuri publice 400 lei. Pentru sprijinitorii foaei minimum 500 lei. In America 3 dolari. In Jugoslavia 120 dinari pe an. In străinătate 450 lei pe an.

† Alexandru Marghiloman

Tot românul care simte cinstit e îndurerat adânc, că Alexandru Marghiloman, a murit.

Românul conştient se pune pe gânduri şi caută talente desăvârşite, cari să înlocuiască pe cele plecate în lumea de veci. Unde sunt ele şi oare sunt?

Românul conştient ştie că a fost o pleiadă renumită dela 1880 încoace, o pleiadă cu oameni politici sau ai literaturii, o pleiadă care se împuţinează cu zina ce vine, şi ce rămâne în locul ei? Unde ne sunt energiile creatoare? Poate vor fi ele, dar nu le vedem deocamdată; nu au putinţa a eşi în vileag; stau ascunse — se şi irosesc inutil desigur, — deoarece le înăbuşă patimile mediocrităţii eşite în fruntea rosturilor sociale de după război. Şi dacă nu vedem aceste energii manifestându-se, nu vedem aceste talente călăuzitoare, cum cetăţeanul departe de bulboana politicianismului pervers, să nu fie îngrijorat, când se duc căpeteniile cari aveau un mare rost în viaţa noastră ca stat?

Se duc bătrânii şi cu ei iau un trecut luminos. Şi au rămas vre-o câţiva din pleiada renumită, şi le vor veni şi lor rândul să se ducă, — şi ce mare goi lasă unul câte unul când închide pleoapele pe veci.

In faţa sicriului, meritele omului se evidenţiază mai puternic.

De aceea românul conştient e emoţionat, simte o pierdere mare şi e rănit sufleteşte, în faţa acelui ce s'a despărţit pământeşte de naţiunea lui pentru veşnicie, — Alexandru Marghiloman.

El a fost junimist. Şi pe cine nu l-a copleşit această grupare fie ca: politică sau literară? Junimist a însemnat însuşiri alese, caracter, talent, patriot, om politic cinstit şi consecvent toată viaţa. Şi Alexandru Marghiloman, le-a avut toate acestea din prisos. A fost o personalitate covârşitoare şi a rămas până în clipa vieţii din urmă. Sfetnic al Tronului, a purtat toată dragostea sa nemărginită către ţară şi norod. Nu s'a coborît niciodată în demagogia politică, ci a rămas întotdeauna aristocrat şi al cuvântului spus, şi ai gândirii, un fruntaş ales al partidului conservator. In sufletul lui nu s'a săălăşluit niciodată micimea, ci a dat însemnătate numai frumosului şi adevărului din viaţă. Cât priveşte cazul lui politic din vremea războiului, nu noi contimporanii, îl putem judeca şi a arunca chiar picături de ură până şi la sicriul lui, ci istoria va vorbi. Vor veni nepărtinitorii, — şi atunci se va vedea ce patriot mare a fost Marghiloman şi în vremea războiului pentru întregirea neamului, şi ce mult bine a adus ţării.

Psihologia poporului înţelege adevărul; deaceia o ţară dela un capăt la altul simte durerea că a murit Marghiloman, un desăvârşit om de stat, ce-ar fi fost şi deacum înainte prea folositor şi ne-ar fi dus pe căi luminoase.

CONST. CEHAN-RACOVIŢĂ

Societatea cooperativă

II.

Ce este societatea cooperativă, cari sunt reculele de formă şi fond, cari guvernează înfiinţarea şi existenţa ei, din punct de vedere juridic, sunt întrebări de domeniul dreptului comercial şi nu pot intra în cadrul unui studiu pur economic...

Mă mărginesc să afirm numai, că societatea cooperativă, de orice categorie, e o formă socială — şi cea mai potrivită — de asociere, al cărei obiect poate îmbrăţişa toate ramurile de întreprindere economică, ca producţia, repartiţia şi în special consumaţia, etc....

Ea are de scop, în cooperaţia muncii sau a producţiei (asocierea lucrătorilor, punând în comun braţele şi economiile lor), înlăturarea antreprenorului ori capitalistului, devenind, prin aceştea, proprii lor patroni, căci vânzând produsul muncii lor direct publicului consumator, vor păstra numai pentru ei, rodul intreg al muncii lor, iar în cooperativele agricole fie pentru cumpărarea în comun a materiilor şi a uneltelor necesare culturii pământului, fie în asocierea pentru vânzarea unor mărfuri agricole, fie în cooperativele de credit şi — în sfârşit — în asocierea în vederea consumaţiei, — înlăturarea mijlocitorilor reprezentaţi prin negustori şi cămătari, fie punându-se în contact imediat cu producătorul, fie producând singure, după trecerea unei anumite perioade.

In ceeace priveşte modul de înfiinţare al ei, mă mulţumesc a spune că cooperativa se constituie ca şi celelalte societăţi comerciale, adică fie cu, ori fără acţiuni, iar condiţiile de vieţuire, de control, de răspundere, se deosebesc întrucâtva. Dar, deosebirea capitală, din care rezultă caracterul specific al acestui soi de cea anonimă pe acţiuni, şăade în felul, în procedeul de distribuire al câştigului realizat de ea, după cum vom vedea mai departe.

Societăţile cooperative se mai deosebesc, juridiceşte vorbind, de societăţile capitaliste: primo, pentru că ele sunt societăţi de persoane, şi nu numai de capitaluri, după cum sunt cele din urmă, şi secundo, pentru că ele sunt constituite cu persoane şi capital variabil (schimbător), pe când cele capitaliste au capital şi personal fix, ceeace dă naştere a plus-valoarea acţiunilor.

Aceste societăţi (cooperative) sunt, după cum am mai spus, capabile să împace atât spiritul de activitate individuală al ţăranului, cât şi firea sau pornirea spre socializare mai răspândită în masele orăşeneşti, ale lucrătorilor manuali.

Totuşi, s'au găsit unii, cari dispreţuesc cu numele de socialism, această formă superioară de activitate economică, pe motivul şubred de altfel, că, în definitiv, scopul din urmă al ei, ar fi exproprierea şi uciderea marilor capitalişti!...

Acest reproş nu e şi nu poate fi temeinic, dacă ne gândim că societatea cooperatistă nu numai că nu visează exproprierea şi, din contră, ţinteşte tocmai la generalizarea proprietăţii, sub formă de mici loturi numite acţiuni, iar în ceeace priveşte capitalul, nu numai că nu se gândeşte la distrugerea lui, dar chiar îl caută într'o cantitate cât mai mare, pentru reuşita întreprinderei. Ceeace se pare în vedere, şi intenţia e cât se poate de logică şi de folositoare tuturor, în aceiaş măsură ideală, e numai destituirea lui (a capitalului) din rolul de conducător, de diriginte, în producţiune, precum şi retragerea beneficiului, pe care îl înghite în această calitate, sub formă de profit fără muncă în înţelesul de exploatare a lucrătorilor, cari nu dispun de el. Ceva mai mult: o sumă de cooperative, ori nu fac în mod voit nici un profit, ori dacă fac, îl varsă în fondul de rezervă, restituindu-l, şi într'un caz şi într'altul, la încheerea bilanţului, membrilor lor, proporţional cu munca ori cu cumpărările, pe cari le-au efectuat la cooperativă, dar niciodată nu'l distribue sub formă de dividend. Aceasta e caracteristica cea mai importantă, care le deosebeşte de societăţile capitaliste, despre care vorbeam mai sus.

Prin urmare, de unde în societăţile anonime rolul capitalului e un rol de diriguitor, în societăţile cooperative capitalul e redus la rolul de salariat, ca unul ce e remunerat, uneori c'o dobândă foarte mică (capitalul obligaţiuni şi câteodată chiar acţiuni), iar munca e ridicată la rangul de conducător.

E drept, că dacă în înţelesul ideal al cuvântului urmările cooperaţiei se vor traduce, cu timpul în socializarea întregei naţiuni, a mijloacelor de producţiune, totuşi, în înţelesul real al cuvântului, aceasta nu înseamnă, numai decât, că se va opera exproprierea pe calea revoluţionară a confiscării, ci în mod voluntar şi reflectat, înţelegând fiecare că aceasta e singura soluţiune dreaptă, care ar asigura fiecăruia fructele muncii lui, mai bine decât oricare alta, care ar înlesni în mod îndestulitor ridicarea celor merituoşi, care, în sfârşit, nici nu e expropriere, ci asigurarea mai puternică a proprietăţii individuale, pe cale de transformare numai, a proprietăţii. Afară de avantajele mai sus enumărate, acest sistem, spre deosebire de cel socialist, mai posedă încă două virtuţi, cari îl fac superior oricărui altul şi anume: Aşa, în primul rând, el nu numai că n'are în vedere numai buna stare a unei anumite categorii (pe muncitor, de ex. în socialism), ci îngloobează în sine întregul interes general, fără deosebirea sau lupta de clasă, dar (interesele contrarii), caracteristice şcoalei liberale.

Aşa, de pildă, suprimă conflictul dintre vânzător şi cumpărător, dintre proprietar şi chiriaş, între creditor şi debitor, între salariat şi capitalist, întrunind în sine, toate aceste calităţi diferite. In al doilea rând, el mai are darul de a creea şi de a desvolta sentimentul de solidaritate şi spiritul de dragoste creştinească, pentru aproapele nostru, precum şi de a contribui prin propriile sale mijloace, pentru binele individual şi social.

Mai avem, deşi într'o cantitate destul de restrânsă cooperative mixte, cari întrunesc amândouă atribuţiile: de consum şi de producţie.

Acesta e tipul cel mai ideal şi rareori, sau mai bine zis niciodată, nu se poate înfăptui pe cale directă, ci se începe, spre o mai sigură reuşită, prin cooperativa de consum, care după un anumit stadiu şi prin federarea cu altele, când au ajuns destul de puternice, încep producţia, cu mijoacele lor proprii.

Dr. Victor Hortopan

Urmarea articolului Societatea cooperativă

Avem, după cum am zis, tot felul de societăţi cooperative, din punctul de vedere al scopului ce ne propunem, astfel: avem cooperative agricole, subîmpărţite în cooperative de cumpărare (sindicate agricole), de vânzare a produselor agricole de credit agricol şi de credit în general, de asigurări agricole; de construcţie, de antrepriză publică, de consumaţie, cari au luat un avânt neaşteptat de mare, după război mai ales, şi de producţie, cari merg o leacă mai greu, fie din cauza lipsei de capital, fie din lipsa mijloacelor pentru formarea unei clientele, care să le asigure prosperitatea, fie, în definitiv, din cauza lipsei de educaţie economică a membrilor lor!

O frumoasă sărbătoare la Craiova

Vizita „Reuniunii române de cântări şi muzică" din Lugoj, la Craiova. Sărbătorirea maestrului-compozitor Ioan Vidu.

Reuniunea română de cântări şi şi muzică din Lugoj, de sub conducerea maestrului Ioan Vidu, răspunzând invitaţiei autorităţilor şi publicului craiovean, a vizitat oraşul Craiova în zilele de 23 şi 24 Aprilie, în cadrul unui întreg program de serbări. Prin această vizită, lugojenii au ţinut să întoarcă vizita craiovenilor din 1912, cari au fost primiţi cu multă căldură şi dragoste de lugojeni.

Pentru primirea oaspeţilor, craiovenii au format un comitet în fruntea căruia s'a pus inimosul primar, d. Const. Negrescu, înconjurat de alte persoane oficiale, profesori, presa, societatea muzicală „Armonia", străduindu-se să facă o adevărată sărbătoare de înfrăţire sufletească.

Providenţa şi eroismul neamului românesc a făcut să se împlinească aceeace înainte cu 19 ani, după participarea bănăţenilor la expoziţia generală din 1906 dela Bucureşti, un inimos român, regretatul Mircea Constantinescu din Craiova a profeţit cu prilejul înapoierii lugojenilor din Craiova, că în curând ne vom revedea fără paşapoarte.

Trenul cu oaspeţii lugojeni a sosit în gara Craiova frumos împodobită cu verdeaţă şi tricolor, în ziua de Sf. Gheorghe, în sunetele unui marş naţional al muzicei militare, fiind întâmpinaţi de reprezentanţii autorităţilor civile şi militare, ai societăţilor culturale, soc. Armonia şi de un numeros public, care a umplut peronul gării cu tot timpul nefrumos din acea zi.

Momentele întâlnirei au fost emoţionante. A urat bun venit d. primar Negrescu, la care a răspuns în puţine şi bine simţite cuvinte, maestrul Vidu, reamintind de legăturile sufleteşti, făcute între lugojeni şi craioveni, decând cu vizita societăţii „Armonia" la Lugoj, urând în numele lugojenilor bun găsit. Ploaie de flori şi urale nesfârşite, au acoperit pe oaspeţii lugojeni.

S'a format apoi un măreţ cortegiu, care a străbătut oraşul în ovaţiunile publicului craiovean.

In faţa palatului administrativ din Piaţa Unirei, s'a făcut o nouă recepţie în prezenţa unui foarte numeros public. Aici au vorbit: dd. M. Nenoveanu, directorul prefecturei, în numele judeţului, C. Shcina, preşedintele societăţii corale „Armonia", Dr. Ch. Laugier, în numele societăţii „Prietenii Ştiinţei", D. Atanasiu în numele presei, care a înmânat d-lui Vidu un frumos buchet cu flori, aducând cu toţii elogii marelui compozitor Vidu şi fraţilor bănăţeni. Unul dintre oratori, al cărui nume îmi scapă, a subliniat, că printre mulţii bărbaţi de frunte pe cari i-a dat Banatul şi Lugojul în special naţiunei a fost marele şi neuitatul Coriolan Brediceanu pe teren politic-naţional, alături de numele căruia stă astăzi, figura maestrului Vidu, pe teren muzical. Au răspuns mulţumind pentru frăţească primire, d. Dr. P. Maier, preşedintele corului lugojan, iar apoi d. Vidu.

Oaspeţii au fost conduşi la masa comună, oferită în restaurantul „Central", iar deacolo în frumosul internat al Şcoalei Normale de fete, unde au fost găzduiţi.

Sara, a avut loc concertul „Reuniunei române de cântări şi muzică" din Lugoj, în sala Teatrului Naţional, neîncăpător pentru publicul doritor să asculte corul lugojan. Vastul şi variatul program era alcătuit din 22 puncte, în majoritatea lor compoziţii de ale lui Vidu, cântări patriotice şi poporale iar restul de alţi autori români şi străini printre cari şi clasice. Două piese din program au fost cântate de d-na Elisaveta Jurca profesoară de muzică. Acompaniamentul la „Ştefan şi Dunărea" a fost susţinut de orhestra militară din Craiova, iar bucăţile „De-aşi fi Rege", „Otello" şi „Moartea lui Mihai-Viteazul" la pian, de d-ra Marioara Ignea, absolventă a conservatorului din Bucureşti.

Concertul a fost pe deplin reuşit, fascinând publicul craiovean, prin egalitatea, sonoritatea şi armonia contopită a vocilor, prin câtarea precisă, cât şi prin duioşia melodiilor bănăţene. S'au distins dintre coriştii îndeosebi d-na E. Jurca, în soluri şi bucăţile câtate singură, între care una, cu text dedicată d-lui primar Negrescu, d-sa este absolventă a conservatorului din Iaşi şi posedă frumoase calităţi vocale. D-ra M. Ignea s'a distins prin cântarea precisă la pian, precum deasemeni au fost bine soliştii: dd. Lucuţa, Bradicean, Iacob şi părintele M. Jigorea. După încheere s'a cântat de corurile lugojan şi craiovean, cântările „La Tisa" de Soloviu şi „Eroi" de Vidu sub conducerea d-lor dirigenţi Soloviu şi Anastasiu. Dl. Vidu şi d-na Jurca au primit frumoase jerbe cu flori, iar întreaga sală a ovaţionat frenetic pe maestrul şi cântăreţi, făcându-li-se la eşire o manifestaţie de simpatie.

Aurmat masa comună, unde s'au ridicat câteva toasturi.

Vineri, la 24 Aprilie, s'a oficiat în biserica Sf. Ilie, liturghia cu preoţi craioveni şi preotul lugojan M. Jigorea în prezenţa autorităţilor şi a unui numeros public. Răspunsurile liturgice au fost date de corul lugojan.

După terminarea liturghiei s'a format o procesiune în frunte cu preoţimea, urmată de autorităţi amândouă corurile şi alt public, îndreptându-se către cimitirul din str. Sănească. In faţa mormintelor eroilor, s'a ţinut un scurt serviciu divin după terminarea căruia părintele Mihuţ Jigoria, fost asuprit în Jugoslavia pentru sentimentele sale româneşti, printr'o inimoasă cuvântare a adus prinosul de recunoştinţă al bănăţenilor, faţă de eroii neamului, amintind de datoria generaţiilor viitoare, de a complecta opera de întregire a tutror fraţilor, rămaşi încă în afară de graniţele actuale. Coriştii depun apoi pe mormântul eroilor o frumoasă cunună de brad şi flori naturale cu panglica tricoloră. Au mai vorbit despre însemnătatea cultului eroilor, părintele Ghia, prof. Vasculescu şi V. Antonescu ajutor de primar, slăvind memoria eroilor. Corul Vidu a cântat „In veci pomenirea", iar apoi împreună cu corul „Armonia" sub conducerea d-lor Anastasiu şi Soloviu a cântat „La Tisa "şi „Eroi". După această pioasă manifestare, lugojenii au depus o cunună vie pe mormântul regretatului Mircea Constantinescu cu inscripţia pe panglica tricoloră: „Memoriei aceluia care a prevestit revederea fără paşaport".

In frumoasa sală Minerva s'a dat de primărie o bogată masă, la care au luat parte reprezentanţii autorităţilor, ai societăţilor culturale şi cele două coruri. In mijlocul unei vii însufleţiri generale, au toastat: d. primar Negrescu, d. Dr P. Maier, preşedintele corului lugojan d. Vidu, d. Atanasiu, ziarist, d. Georman, prefectul poliţiei, d. prof. Vasculescu, preotul Jigoria şi păr. Ghia, slăvind însemnătatea acestor zile de înălţare sufletească. Ospăţul a luat sfârşit pela ora 4, improvizându-se la eşire o frumoasă horă „Lugojana" şi alte danţuri naţionale.

S'au vizitat apoi de către oaspeţi, frumosul palat administrativ, cu muzeul său, biserica Sf. Dumitru, Banca Comerţului şi Muzeul Fraţilor Aman, după care s'au fotografiat cu toţii în faţa Palatului administrativ. De aici oaspeţii au fost conduşi să viziteze frumosul parc Bibescu, unde a avut loc şi masa de seară. Aici au luat cuvântul printre alţii d. prefect al judeţului, C. Popoviciu, regretând lipsa d-sale din oraş în cele două zile de adevărată sărbătoare şi exprimându-şi bucuria de a vedea Banatul alături de sora sa Oltenia.

La ora 10 seara, în mijlocul unei însufleţiri de nedescris, lugojenii îşi iau rămas bun dela ospitalierii fraţi craioveni, ducând cu ei cele mai frumoase impresii.

Aceste serbări au dovedit odată mai mult, unitatea sufletească a fraţilor din Banatul-timişan şi oltean între cari există vechi şi strânse legături sufleteşti şi cari vor deveni şi mai trainice în viitor.

Iosif Popescu

Viaţa economică în Basarabia

Dupăcum am arătat mai înainte în ziarul nostru că, conform raporteelor ale consilieratelor agricole, aproape în toată Moldova de peste Prut au fost ploi binefăcătoare cari au dat speranţe mari agricultorilor, înviorând toată lumea.

Arăturile făcute până în prezent sunt foarte frumoase şi ploile au venit la timp.

Viile se prezintă foarte bine. Moldova de peste Prut va avea anul acesta recolta foarte frumoasă şi din belşug. Pretutindenea viile sunt frumoase.

Fructe deasemenea vor fi multe.

Seceta din anul trecut a arătat tuturor cultivatorilor de vii cât şi de pomi că trebuesc luate măsuri împotriva unor insecte parazitare, cari distrug recoltele. Ploile au avut o înrâurire foarte bună asupra viilor şi livezilor fructifere.

Provincia basarabeană cu adevărat mănoasă a avut de suferit foarte mult din cauza revoluţiei ruseşti din 1917—1918.

Din cauza organizaţiunii noui financiare care a trebuit să fie introdusă la început, în 1918 şi 1919 încasările de stat au mers foarte greu, mai cu seamă, că încă nu se aranjase definitiv pe atunci chestiunea proprietăţii rurale. Dela 1918—1924 s'au încasat în total 6.596.148.536 de lei. Dacă se ţine seamă că în acest timp s'au încasat în total 6.596.148.535 de lei ceeace arată că a rezultat un excedent de lei 172.990.442. Totuşi se poate spune că în primele timpuri după ocupare Moldova de peste Prut a avut nevoe de ajutor financiar din partea vechiului Regat.

Din cauza evenimentelor sociale prin care a trecut această provincie, pe lângă instituţiile financiare de stat, au avut de suferit şi cele particulare, aşa încât ele nu au putut ajuta cum trebue viaţa agricolă sau cea comercială. Fostele institute de credit ruse, cari la 1917 aveau un capital de 177,857.000 de lei, ce erau încă lei aur, nu au fost în putinţă de a-şi mai continua operaţiunile lor din cauza lipsei de numerar. Băncile din Moldova de peste Prut având sediul central în Rusia, nemaiputând a fi alimentate cu fonduri duceau lipsă. Pe de altă parte ele nu şi-au mai putut încasa datorile ce le aveau la alte bănci ruseşti din alte gubernii, şi cari la 1 Decembrie 1917 se ridicau la suma de 45,020.277 ruble aur, ceeace ar face 103,996.831 de lei aur.

Pe toate aceste sume a pus mâna guvernul sovietic. In acelaş timp, institutele particulare de credit românesc nu au putut pune la dispoziţia pieţii din cauza crizei de numerar, decât capitaluri relativ restrânse.

Zilele trecute a avut loc la Chişinău o mare adunare a comercianţilor. O serie de cuvântări au discutat situaţia precară a chiriaşilor comercianţi ce urmează a fi evacuaţi din localurile unde ei îşi exercită comerţul. In urma discuţiunilor urmate s'a hotărît ca în semn de protest să nu se ocupe nici un magazin ce ar fi devenit liber prin evacuarea unui comerciant. Acela, însă, care totuşi va ocupa vre-un local de comerţ evacuat va fi declarat „Strehbeha" şi în consecinţă va fi boicotat.

Trebue notat că în Moldova de peste Prut nelegiferarea „Vadului comercial" va lovi mai greu decât în alte părţi căci aci timp de peste 100 de ani de zile sub ocupaţia rusească, nu s'a mai efectuat nici o construcţie, iar comerţul s'a înmulţit prin venirea unui număr mare de refugiaţi comercianţi cari şi-au deschis fonturi de comerţ.

C. V. Ursuleac

Dări de seamă

Cărţile bunului creştin. No. 3. BOLŞEVICII ŞI BISERICA, de Iuliu Maior. Blaj, 1925. Preţul 5 lei plus porto. 64 pagini.

Faţă de păgânirea tot mai mare a sufletelor şi nevoia apărării se impune tot mai mult. Aceasta o ştiu de mult şi oamenii luminaţi ai Blajului, centru de cultură românească şi creştină, de aceea lucrează cu felurite mijloace pentru apărarea sufletelor de multele ispite şi pentru scăparea celor căzuţi în ispită dela rău. Intre mijloacele întrebuinţate e şi pornirea unei biblioteci sub titlul *Cărţile bunului creştin*, din care au apărut până acum trei numere: *Despre păcat, Fiţi desăvârşiţi! şi Bolşevicii şi biserica.*

In broşura a treia se dau lămuriri foarte clare despre felul, cum s'a născut bolşevismul, cine sunt socialiştii, cine sunt şi ce spun bolşevicii, nebuniile lor, ţinuta lor faţă de cultură şi acasă la ei, la ce sunt buni bolşevicii şi cum se ţin la putere. Pe urmă se arată, pe temeiul învăţăturilor creştine, leacul împotriva bolşevismului.

Cartea merită o răspândire cât mai mare la poporul nostru, mai ales că e scrisă într'o limbă uşoară şi plăcută şi e plină de pilde potrivite cu priceperea lui.

V. I.

Scrisori din Lugoj

Adunarea Generală a „Cercului Academic Bănăţan"

Studenţimea universitară bănăţană, organizată sub numirea de „Cercul Academic Bănăţan" şi-a ţinut adunarea generală din acest an în oraşul nostru, în cadrul unor frumoase serbări, cu scopul de a produce un imbold în pulsul vieţii româneşti din aceastăinimă a Banatului, ce par'că a început să lâncezească în ultimul timp.

Vineri, 24 Aprilie, dimineaţa s'a oficiat o slujbă religioasă în biserica ortodoxă, de Sf. Sa protopopul Dr. Gh. Popoviciu, după care a avut loc şedinţa festivă în sala Casinoului român, în prezenţa reprezentanţilor autorităţilor, a unor intelectuali şi a vre-o 80 de studenţi. Preşedintele cercului d. Gh. Surlasiu, a deschis adunarea. salutând pe cei prezenţi şi arătând istoricul activităţii cercului. Au vorbit d-nii Dr. Gh. Popoviciu; prefect, Dr. P. Cornean; prefect de poliţie, Dr. V. Popoviciu şi primar I. Harambaşa, după care a urmat salutul secţiilor Bucureşti, Cluj, Timişoara şi al grupării regionale Lugoj şi în sfârşit al membrilor externi. S'a inaugurat înfiinţarea grupării regionale Sân-Nicolaul-Mare. S'a procedat la realegerea preşedintelui de onoare în persoana distinsului învăţat profesor Dr. V. Babeş, care nu a putut lua parte, fiind bolnav. Au fost proclamaţi membri de onoare, d-nii Dr. Gh. Popoviciu şi Dr. Gh. Dobrin. După masă au început şedinţele administrative de interes intern, discutându-se şi aprobându-se regulamentul intern al cercului.

Sara a avut loc un bogat program artistic în Teatrul orăşănesc, executat de membrii secţiei Cluj, şi câteva puncte, de membrii grupării Lugoj. Programul a fost format din un concert al corului secţiei Cluj, condus de dirigentul Sava Golumba, din o piesă teatrală: Doctorie pentru soacre, localizată de C. Radu, din bucăţi muzicale, solo şi la pian şi declamaţii. Intreg programul a reuşit pe deplin, stârnind aplauzele publicului.

Sâmbătă, 25 Aprilie, au urmat şedinţele de interes intern, realegându-se vechiul comitet, în frunte cu d. Gh. Surlasiu.

Seara a avut loc în sala Dacia, balul cercului, premiindu-se costumul naţional al d-şoarei Terezia Jurca, aflat ca cel mai frumos.

Duminică, 26 Aprilie, după sfânta liturghie s'a înfăptuit — în piaţa dinaintea bisericii ortodoxe — actul solemn al sfinţirii steagului, dăruit de d. profesor Tr. Lalescu, naşul steagului, naşa fiind venerabila doamnă văd. Cor. Brediceanu, în prezenţa reprezentanţilor tuturor autorităţilor publice şi a unui public numeros. Serviciul divin a fost oficiat de clerul ortodox în frunte cu Sf. Sa preotul Dr. A. Mihaescu, iar răspunderile religioase au fost date de „Reuniunea română de cântări şi muzică" de sub conducerea maestrului Vidu. După actul sfinţirii păr. Dr. Mihaescu, a tălmăcit simbolul unui drapel; d-l prefect Dr. Corneanu, a îndemnat tineretul la activitate rodnică, iar naşul steagului d. prof. Tr. Lalescu, prin o frumoasă cuvântare a arătat tineretului dela studii, acţiunea ce trebueşte desfăşurată în jurul acestui sfânt drapel „spre a ţine trează în conştiinţa poporului român, suferinţa bănăţeană", ca astfel prin noua energie naţională, să se îndrepte singura încălcare, care întinează încă pământul nostru strămoşesc. După minunatul discurs, a urmat preşedintele cercului, d-l Gh. Surlasiu, care a mulţumit vorbitorilor pentru urările făcute şi pentru dragostea manifestată faţă de studenţi, făcând promisiune, că se va năzui să ducă la bun sfârşit opera începută.

In fosta grădină a Concordiei, azi a internatului Eforiei Liceului „Coriolan Brediceanu", a avut loc o „masă academică" la care au luat parte d-nii prof. T. Lalescu I. Vidu, Gh. Bireescu consilier la primăria Timişoara şi alţi intelectuali. S'au ţinut câteva toasturi, cu care prilej d. prof. T. Lalescu a dăruit 5000 de lei pentru Căminul Bănăţean şi o cupă, care va fi păstrată de către secţia universitară, care în decursul unui an va strânge cea mai mare sumă pentru acelaş scop.

La ora 5 după masă, a avut loc, pe terenul societăţii „Vulturii", concursul de foot-bal între echipele româneşti „Banatul" din Timişoara şi „Vulturii" din Lugoj, terminându-se după două prelungiri, cu 2:1 în favoarea „Banatului".

Astfel au decurs serbările tinerimei studioase bănăţene într'o perfectă ordine şi demnitate, dând dovadă de înţelepciune, în aceste clipe de frământări fireşti în care se zbate, în dorinţa de a-şi vedea poporul românesc ridicat la cele mai înalte aspiraţiuni, aşa cum se cuvine unui popor liber, în ţara lui proprie.

Dee Dumnezeu, să-şi vadă cât de curând realizat acest ideal.

Concertul corului bucureştean „Cântarea românească"

„Cântarea României" din Bucureşti, societate care a dus faima muzicei româneşti şi peste hotarele acestei ţări, a concertat şi în oraşul nostru, în seara zilei de 29 Aprilie, cu prilejul întoarcerei din Belgrad şi Reşiţa, debutând cu un bogat şi variat program.

Publicul lugojan, pricepător şi iubitor de artă muzicală, datorită activităţii unui Vidu şi Brediceanu Tiberiu, s'a grăbit să răspundă chemării, ocupând complect sala Teatrului orăşenesc.

Cu toată oboseala unui lung turneu, corul condus de magica baghetă a dirijorului Botez, a stârnit admiraţia şi aplauzele publicului auditor, fiind uimit de perfecţiunea tehnicei, a nuanţării şi preciziei. O mică observaţie e de făcut în ce priveşte proporţia vocilor. Forţa vocilor bărbăteşti în general şi a tenorului în special n'a fost suficient reprezentată faţă de aceea a sopranilor şi alţilor, cel puţin în formaţiunea în care s'a prezentat la Lugoj.

A făcut o foarte frumoasă impresie aspectul pitoresc al costumelor naţionale al doamnelor şi domnişoarelor, reprezentând variaţia stilurilor din diferitele ţinuturi, precum a impresionat plăcut frumoasa însuşire a coriştilor, de a cânta toate bucăţile pe dinafară.

Dirigentul şi cântăreţii au fost îndelung aplaudaţi.

După terminarea concertului, corul a luat masa împreună cu reprezentanţii autorităţilor, ofiţerimea garnizoanei şi alt public, în sala Dacia. Au toastat d. primar Harambaşa, d. Botez, d. Colonel Păcurariu şi d. Butoiu, inspector administrativ. In tot timpul, muzica militară, pusă la dispoziţie gratuit de comandamentul garnizoanei, a distrat publicul, iar după ridicarea mesei, s'a improvizat o frumoasă petrecere dansantă.

La ora 3 dimineaţa corul s'a îndreptat spre gară, urmând să-şi continue drumul spre Oraviţa, unde asemena vor concerta.

Iosif Popescu

Societatea pe acţiuni Cultura Poporului

Vedem că avem presă puternică şi nu-i a sufletului curat românesc; vedem că avem întreprinderi mari financiare şi economice şi sunt ale neprietinilor; vedem că industria şi comerţul sunt fagure de miere pentru toţi străinii, — şi totuş majoritatea românilor se îndeletniceşte cu naţionalism sentimental în loc să treacă la muncă asiduă şi rodnică.

Trăim în vremea faptelor. La finanţă naţională, să opunem a noastră; la capitaluri străine, ale noastre româneşti; la intreprinderi de tot soiul, asemenea; la presa de bulevard, presa de idei şi la cultură străină cultura noastră proprie întemeiată prin şcoli, instituţii ştiinţifice, şi altele.

„Cultura Poporului" a păşit la înfiinţarea unei societăţi pe acţiuni cu acelaş nume. Societatea va înjgheba un Institut de arte grafice la Cluj, cu un capital de 3 milioane cu drept de emisiune până la 10 milioane de lei. Institutul acesta va edita Biblioteci eftine şi bune pentru ridicarea culturală a satelor. Se vor tipări Biblia, cărţi religioase creştine, cărţi de agricultură şi tot ce priveşte solul, cărţi de igienă, folklor, poveşti, monografii, cărţi pentru popularizarea ştiinţei, cărţi cu îndemnuri la meşteşug, la negoţ, la societăţi cooperative, ş. a.

O acţiune costă 200 de lei. Acei cari pricep binefacerile unei asemeni instituţii sunt rugaţi să contribue cu obolul puţin ce-l au, — căci picătură cu picătură se face marea.

Avem nădejde în oamenii de bine şi de fapte, căci tot se mai găsesc în această ţară.

Deocamdată primim înscrierile iar când vom publica statutele societăţii pe acţiuni „Cultura Poporului", fiecare va trebui să verse cotele necesare.

In fiecare număr vom publica numele subscriitorilor:

Suma din urmă		*Lei*	*73.800*
D-l Ilie Drăghici, din Parnova (C.-Severin)	*1 acţiune*	*„*	*200*
D-l Ion Vacaru, din Băicoi (Prahova)	*25 „*	*„*	*5000*
D-l Epa Balamace, insp. general Bucureşti	*20 „*	*„*	*4000*

VIAȚA LUI IISUS

V. Inaintemergătorul

In vremile vechi proorocii au proorocit, că înainte de arătarea în lume a Mântuitorului se va arăta un proroc, care va pregăti inimile oamenilor pentru primirea sfintelor lui învățături.

Acesta a fost Ioan Botezătorul, cel din urmă proroc al legii celei vechi, care s'a născut cu șease luni înainte de Iisus și care se numește „Inaintemergătorul" Domnului.

Tatăl lui a fost Zacharie, preot al bisericei din Ierusalim, iar mamă-sa se numia Elisabeta. Amândoi erau oameni buni și temători de Dumnezeu, dar nu aveau copii. Intreaga lor viață au rugat pe Dumnezeu să le dăruiască un prunc, care să le fie ajutor și mângâiere la bătrânețe. Rugăciunea lor a fost însă zadarnică și astfel, au îmbătrânit amândoi cu durerea în suflet.

In zilele bătrânețelor Zacharie s'a dus la biserica din Ierusalim, ca să slujească la altarul tămâierii. Tocmai atunci era la rând săptămâna preoților din clasa în care a fost împărțit el. In vreme ce slujea, dintr'o dată s'a arătat un înger la dreapta altarului.

Zacharie s'a spăimântat, iar îngerul i-a grăit:

— Nu te teme Zacharie, că s'a auzit rugăciunea ta. Femeia ta Elisabeta va naște un fiu și vei chema numele lui Ioan. Și mulți se vor bucura de nașterea lui. Pe mulți din fiii lui Izrail îi va întoarce la Dumnezeu. El va găti Domnului (adică lui Iisus) popor desăvârșit!

Zacharie n'a vrut să creadă cuvintelor îngerului, spunând, că el este bătrân, iar Elisabeta înaintată în zile.

Ingerul a răspuns:

— Eu sunt Gavriil, îngerul lui Dumnezeu și sunt trimis, ca să-ți spun acestea. Și iată, vei rămânea mut și nu vei mai putea grăi, pana in ceasul când se va naște pruncul, fiindcă n'ai crezut cuvintelor mele.

Așa s'a și întâmplat. Zacharie a rămas mut. Poporului, care aștepta în biserică i-a făcut semn cu mâinile, ca să se depărteze.

Iar după ce și-a împlinit săptămâna s'a întors și el la casa sa, rămânând mut vreme de nouă luni de zile. Atunci Elisabeta a născut fiu și s'a bucurat intru inima sa, văzând că Dumnezeu și-a făcut milă cu dânsa.

In ziua a opta după naștere s'au adunat toate rudeniile lui Zacharie și a Elisabetei, ca să taie împrejur pruncul și să-i pună nume. Mulți poftiau, ca să-i pună numele Zacharie. Dar Elisaveta zicea să-i pună numele Ioan. Rudeniile ziceau: Nume nu este între rudeniile voastre, care se poarte acest nume.

Atunci Zacharie a cerut o tăbliță de ceară și a scris: Ioan să-i fie numele lui! In această clipită i-s'a deschis graiul și a lăudat pe Dumnezeu prin un cântec frumos, spunând, ca pruncul nou născut se va chema proroc al celui preaînalt și că va pregăti calea aceluia, care va îndrepta picioarele oamenilor pe calea păcii.

Nașterea lui Ioan Botezătorul noi creștinii o sărbătorim în ziua de 24 Iunie, la Sânziene, tocmai cu 6 luni mainte de nașterea lui Iisus.

In această zi se încheie primăvara și se începe vara, întocmai cum pe timpul nașterii lui Ioan Botezătorul s'a încheiat legea veche și s'a început legea cea nouă.

V. Vestirea nașterii lui Iisus.

Inainte de nașterea lui Ioan cu trei luni de zile Archangelul Gavriil s'a dus și la fecioara Maria în Nazaret. Intrând în casa ei, arhangerul la zis:

— Bucură-te cea-ce ești plină de dar, Domnul este cu tine! Bine-cuvântată ești tu între femei!

Auzind aceste cuvinte, Maria s'a spăimântat, iar îngerul a grăit:

— Nu te teme Marie, că ai aflat har înaintea lui Dumnezeu. Iată, vei lua în pântece și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus. El va fi mare și Fiul celui preaînalt se va chema!

Maria atunci a zis către înger: Cum va fi aceasta, de vreme-ce eu nu cunosc bărbat?

Răspunzând îngerul i-a zis: Sfântul Duh se va pogorî peste tine și puterea celui preaînalt te va umbri. De-aceea și Sfântul care se va naște din tine Fiul lui Dumnezeu se va chema!

Insfârșit Maria a zis: Iată, eu roaba Domnului! Fie mie după cuvântul tău!

In acest chip Dumnezeu a vestit prin Archangelul Gavriil nașterea Fiului său, care avea să se întâmple în chip minunat. La Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputință. De-aceea și noi, să avem totdeauna încredere în Dumnezeu, care a făcut lucruri mari și minunate pentru a noastră mântuire.

Vestirea nașterii lui Iisus Hristos o sărbătorim în 25 Martie, la sărbătoarea Bunei-Vestiri. Atunci este și începutul primăverii, însemnând primăvara adevăratei vieți a sufletelor omenești. Cuvintele Arhangerului Gavriil le rostim și noi în rugăciunea „Născătoare de Dumnezeu".

După această întâmplare Maria s'a dus și a cercetat pe Elisabeta, care îi era rudenie și la casa căreia a stat vre-o trei luni, apoi s'a întors la casa sa, așteptând cu încredere să se împlinească cuvintele îngerului.

VI. Nașterea lui Iisus.

Impăratul Octavian August a dat poruncă să se scrie toți oamenii, dorind să cunoască numărul cetățenilor impărăției sale. Tot omul trebuia să se înscrie în cetatea, de unde se trăgea neamul lui.

Neamul lui Iosif și al Mariei se trăgea din orașul Viflaim (Betleem), cetatea lui David, în Iudea. Au plecat așadar amândoi către Viflaim, ca să împlinească porunca impăratului.

La Viflaim au ajuns către seară și au cercat să-și găsească locuință. Dar în acest oraș s'au adunat o mulțime de oameni din toate părțile și toate locuințele erau pline de streini, cari au venit să se scrie. Atunci au ieșit la capătul orașului.

Aici au găsit o peșteră. In jurul Viflaimului își păsteau turmele o mulțime de păstori, cari în vreme de ploaie și furtună își adăposteau turmele în peștera aceasta. De-aceea, în peșteră se găsiau și iesle, pentru vite.

In această peșteră s'a adăpostit Iosif și cu Maria, tocmai în noaptea aceea sfântă, când s'a împlinit vremea ca să se nască Mântuitorul lumii. Aici, în ieslea vitelor s'a născut Fiul cel iubit al lui Dumnezeu. Dupăce s'a născut pruncul, Fecioara Maria l-a înfășat și l-a culcat în iesle.

Nașterea lui Iisus s'a întâmplat în vremea, când s'a scris toată lumea, însemnând că el avea să cheme la mântuire pe toți oamenii, dela un capăt la altul al pământului. S'a născut în peșteră și în ieslea vitelor, ca cei mai săraci oameni, învățându-ne prin aceasta să fim și noi umiliți, căci și el s'a umilit pe sine. Fiu al lui Dumnezeu fiind, fiu al omului s'a făcut.

Nașterea lui Iisus o sărbătorim la Crăciun, care este una din cele mai luminate sărbători ale bisericei creștinești.

VII. Ingerii și păstorii.

Păstorii, cari își păsteau turmele în jurul Viflaimului au văzut în noaptea aceea mărirea lui Dumnezeu strălucind în jurul lor. Au văzut o lumină mare și s'au spăimântat. Atunci, s'a ivit un înger, care a stat înaintea lor și le-a zis:

— Nu vă temeți, că iată, vă spun vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul. Astăzi s'a născut vouă în cetatea lui David Mântuitor, care este Hristos Domnul! I-a îndemnat apoi să se ducă la Viflaim, căci îl vor găsi înfășat și culcat în iesle.

După cuvintele acestea, s'au ivit o mulțime de îngeri, cari lăudau și preamăriau pe Dumnezeu cântând: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bună învoire!

Păstorii și-au împreunat glasurile cu ale îngerilor, lăudând și ei pe Dumnezeu. Apoi au zis unii către alții: Să mergem la Viflaim și să vedem lucrul, pe care ni l-a arătat nouă Domnul!

S'au dus la peștera din Viflaim și au aflat pe Iosif și pe Maria și pruncul culcat în iesle. S'au închinat pruncului, spunând lui Iosif și Mariei cele ce le-au auzit ei dela înger.

Cântecul îngerilor și al păstorilor a fost cântecul păcii și al bunei înțelegeri între oameni. Atunci s'a împlinit proorocirea lui Isaia proorocul, care spunea despre Iisus, că el va fi „domn al păcii și părintele veacului ce va să fie".

SEPTIMIU POPA.

Societatea „Freamătul"

In orașul Hotin din Moldova de peste Prut, există societatea culturală „Freamătul", care contribue mult la luminarea moldovenilor.

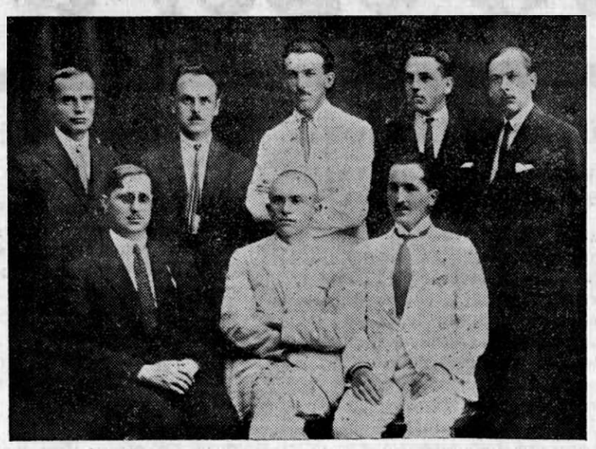

In anul aceasta adunarea generală a societății, a ales următorul comitet:

Președinte d. Pauș Epaminonda avocat, vicepreședinți: Ionescu C. avocat, Beyrodnăi N. directorul școalei normale, secretar d. Palnic G. prof. școala profesională, casier d. Babor T. prof. liceul de băeți, bibliotecar d. Macariciuc I. prof. la liceul de băeți, econom d. Sotnițchi D. prof. la liceul de băeți, membri: d. Proțenco Vladimir director la liceul de băeți și preotul Grimaoschi, econom stadrofor, cenzori: d. Ghilicovici V. pedagog la liceul de băeți și Macri D. funcționar la administrația financiară.

Excursia basarabenilor

In ziua de 27 Aprilie s'a întrunit în localul primăriei, convocați de d-l primar C. Toma, reprezentanții autorităților și un număr de personalități, pentru a discuta cu privire la organizarea primirei celei o mie de basarabeni, ce vor vizita Iașul.

Se știe că inițiativa acestei excursii este luată de Ateneul popular Tătărași, Iași. Acești o mie de excursioniști vor fi gospodari, fruntași și intelectuali ai satelor din nordul Basarabiei, Hotin, Soroca, Bălți și Orhei.

Pentru primirea lor s'a alcătuit un comitet subt prezedența de onoarea I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, subt prezedența activă a d-lui C. Toma, primarul orașului. Din acest comitet fac parte d-nii P. Fântânaru, prefectul județului; Colonel Ionescu, prefect de poliție; Al. Slatineanu, rectorul universității; general Zadic, comandantul corpului IV armată; C. N. Ifrim, prezedintele Ateneului; I. Găvănescu, prezedintele Ligei Culturale, secția Iași; I. Simionescu, prof. univ.; M. Sadoveanu, membru al Academiei; Popeia, inspector general alînvățământului primar; Penescu, directorul Teatrului Național; S. S. părintele Valeriu Iordăchescu, rectorul seminarului; Nițescu, director regional C. F. R.; Teodor Bădărău, directorul Liceului Internat, și alții.

Din sânul acestui comitet s'a ales o delegație restrânsă compusă din d-nii C. Toma, C. N. Ifrim, inspector general Popeia, și colonel Ionescu, prefectul de poliție. Comitetul a fixat în trăsături generale programul acestei excursiuni.

Sosirea cu tren special va avea loc în ziua de 27 Mai după amiază. Dl Toma va interveni pentru a căpăta, dacă se poate gratuitatea pe C. F. R. Recepțiunea oaspeților se va face în sala Teatrului Național, unde se va rosti cuvântări de bună venire. Seara la ora 7 va avea loc un serviciu religios de vecernie, la Mitropolie, iar la orele 8 o masă dată de primărie în Grădina Copou. A doua zi 28 Mai (Sărbătoarea Eroilor) excursioniștii vor lua parte la serviciul relegios din catedrala Mitropoliei, și vor porni în fruntea cortegiului către cimitirul Eternitatea.

La ora 1 după amiază va avea loc o masă, oferită de primărie, în frumoasa ogradă a bisericii Sf-ții Voevozi-Roșca, din Tătărași. Vor fi aduși și 100 de țărani fruntași din județul Iași, țărani cari vor fi împărțiți printre țăranii basarabeni.

Vizitarea monumentelor și instituțiilor orașului, se va face în după ameaza zilei de 28 și în dimineața zilei de 29. Intre instituțiile vizitate vor fi: bisericile, Trei-Erarhi, Sf. Nicolae Domnesc, Golia, Palatul Domnesc cu statuia lui Ștefan cel Mare, Universitatea, Ateneul Popular Tătărași, Pinacoteca ș. a.

Vizita se va face în grupuri de câte o sută, călăuziți de către preoți și profesori ieșeni. In seara zilei de 28 Mai va avea loc la Teatrul Național o serbare, constând din coruri, recitări, muzică instrumentală, produse de excursioniști.

In după ameaza zilei de 29, va avea loc tot la Teatrul Național un festival artistic, dat în cinstea oaspeților, care va consta din o scurtă piesă de teatru, coruri, recitări, ș. a.

Găzduirea se va face astfel: sătenii la căzărmile Reg. 13 Roșiori, preoții, învățătorii și d-nele la Școala Normală de fete, Liceul Internat și Seminarul Veniamin Costachi.

Masa va fi gratuită. Două mese date de Fundația Culturală „Principele Carol," două oferite de primărie și una cea din sara plecărei oferită de prefectura de județ.

Plecarea excursioniștilor din Iași, va avea loc în ziua de 29 Mai ora 8 sara. Insemnătatea unor asemenea manifestări, din punct de vedere al legăturilor sufletești, nu scapă nici unui bun român iar autoritățile ieșene merită toată lauda, în frunte cu primarul orașului, pentru entuziasmul și convingerea caldă cu care au îmbrățișat inițiativa Ateneului popular Tătăraș. C. H.

Un râu din valea Mureșului

Frumoase și mândre bogății se ascund în sânul pământului nostru românesc; darnic a fost Dumnezeu cu noi și în ceeace privește bogația solului, care bogăție brăzdează fața binecuvântată a pământului nostru. Și darnic a fost Părintele Ceresc și cu românii din valea Mureșului (de sus) dăruindu-i pe aceștia atât cu pământ bun de cultură deoparte și de alta a apei amintite (unde satele se țin lanț ca mărgelele înșirate pe-o ață ca: Răsbojnea, Deda Bistra, Deda, Filea, Rusii-Munți ș. a.) cât și cu păduri întinse presărate cu pășuni pentru hrana vitelor!

Dar ce folos de darurile și bunătățile ce moștenesc când nu știu cum să întrebuințeze cu folos aceste daruri, risipindu-le și stricându-le într'un mod cu totul barbar.

Așa s'a întâmplat în unele părți din valea Mureșului cu prețioasa bogăție a codrilor noștri falnici.

Cele mai multe din pădurile acestea au fost vândute pe prețuri de nimic, unor societăți de exploatare străine, cari și-au instalat aici fabrici pentru industrializarea lemnelor din regiunea aceasta. Dar nu numai că jefuiesc avutul statului nostru, răpindu-i niște venituri însemnate, cari ar fi putut trece în istoria țării noastre, dar mai aduc o pagubă și cea mai mare pentru timpurile viitoare.

Nimeni nu se interesează de modul cum se face tăierea acestor păduri. Străinii exploatează aceste păduri uzând de mijloacele cele mai barbare, pentru a termina odată cu ele și atunci își iau fabricele cu frumoasele câștiguri de milioane, pentru a se instala în alte părți sau a se retrage într'un oraș de seamă, unde trăiesc împărătește.

Nimeni nu se gândește ca legea de exploatare a pădurilor să se respecte așa cum ar trebui.

Dar în urmă ce va rămânea?

Dealurile și coastele munților chei.

Și de pe acum își începe natura acțiunea sa destructivă pe coastele acestor munți!

Puhoaiele cele repezi, torentele din munți, nemaigăsind niciun obstacol în cale, pornesc printre pietre cu o furie nebună, începe a măcina cu încetul pietrele cele tari, ducând la vale stratul acoperit cu covorul catifelat de iarbă verde, lăsând afară în bătaia soarelui creerii muntelui de piatră, cari cu timpul se macină și ei, sunt duși în vale pentru a distruge drumurile și șoselele ce duc la Ghimeș-Palanca, pentru a strica case și poduri.

Iată deci care e răul cel mare.

Din munți frumoși acoperiți cu păduri și pășuni, avem dealuri sterpe, la cari ne vom îndrepta cu jale privirea.

Să ne gândim serios la răul ce ne așteaptă, dacă tăierea pădurilor în felul acesta (fără a se face replantarea) va continua, dacă aceste societăți de lăcuste cotropitoare, cari tind a pune mâna pe toate pădurile noastre din părțile acestea, vor continua să funcționeze mereu.

Ce bine ar fi dacă aceste societăți străine, ar fi înlocuite cu niște societăți cooperative românești.

Dar cine să i îndemne pe cetățeni și să-i sfătuiască la aceasta?

Unde ne sunt oamenii de inițiativă din părțile acestea?

Dar să hrănim în noi dulcea iluzie și speranță că lucrurile se vor îndrepta cât mai curând.

D. Gh. Popovici, învățător.

REDACȚIONALE

PRIETENII noștri. In toate orașele, târgușoarele și comunile rurale din România, vrem să avem prieteni grupați în jurul mișcării noastre culturale. Ei vor trebui să ne scrie în foaie: fapte bune, mișcarea culturală, artistică, economică și industrială din localitatea în care trăesc. Știri de asemenea natură încât să intereseze intelectualii orașelor, muncitorii de prin ateliere și fabrici și lumea dela sate, prietenii ne vor trimite aderarea lor, iar redacția le va răspunde ce au de făcut.

RUGĂN pe abonații noștri din America, dacă nu primesc foaea regulat să facă cunoscut administrației noastre, pentru a li-se trimite foile lipsă. Dela noi să expediază în bună regulă.

Cronica sportivă

România-Turcia

1—2 (0:0) Raport de corner H:L

Jocul a fost slab; ne-am fi așteptat la o partidă mult mai interesantă. Prima repriză, a fost în avantajul românilor cari au dominat pe turci net. Rezultatul de cornere 7:1 p. România ne arată acest lucru.

In repriza doua, Turcia ne arată un joc vioi. Popovici și Deleanu nu mai știu ce să facă. Stroescu se întrebuințează des și cu succes. In cele din urmă centrul haw turc Humid bey, găurește pentru prima dată poarta română. In urma unui „faul" a lui Ali Munif, Chifor bate, Brauchler interceptează cu capul și egalează în aplauzele publicului. Turcia contrariată atacă și în urma unui efort personal Babridebe marchează punctul aducător victorii.

Echipele au fost arbitrate de Rolton admirabil în formațiunile următoare:

Turcia: Hamid Bey, Codri Bey, Aly Munif, Kennal Rifat Bey, Humid Bey, Saadi Bey, Mehmet Bey, Alodine Bey, Zéchi Bey, Sabich Bey, și Babridebe.

România: Stroescu (Colțea București); Popovici (Juventur, București), Deleanu (Tricolor, București), Geller (Brașovia, Brașov), Toth (Brașovia, Brașov), Czeh (Juventus, București), Charles (Tricolor, București), Brauchler (Juventus, București), Chifor (Victoria, Cluj), Bonciocat (Universitatea, Cluj), și Cipcigan (Victoria, Cluj).

Considerații asupra jucătorilor:

Hamid Bey nu s'a întrebuințat deloc pentrucă apărarea turcă nu lăsa să treacă nimic.

Ali Munif, cel mai bun om din echipa turcă, posedă un joc științific cu capul și degajări lungi. Tovarășul lui Cadri Bey nu a fost mai prejos. Ambii formează o pereche de înaintași de nepătruns. Ne amintește perechea bucureșteană din 1924: Swolensky-Tetzko. Din mijlocași și înaintași niciunul n'a produs un joc mai interesant pentrucă nu era armonie. Fiecare numai cu eforturi personale.

Stroescu a jucat admirabil. Nu i-se poate imputa niciun punct. Mereu a fost la locul său și a apărat bine. Dacă ar fi fost altul rezultatul ar fi fost mai ridicat. Deleanu cu Popovici s'au înțeles bine complectându-și lipsurile unuia altuia.

Linia mijlocașilor a fost mijlocie afară de Czeh care poate fi învinuit de înfrângere.

Dela înaintași au făcut bine Brachler, Charles și mai puțin bine Chifor și Bonciucar. Cipcigan n'a fost într'o zi bună.

De ce am fost înfrânți?

Din cauza unor match-uri internaționale Aradul, Oradia-Mare și Timișoara nu ne-au putut trimite pe cei mai buni echipieri locali.

Apoi din cauza unei inversiuni (se stabilise să se joace întâi match-ul interurban București-Constantinopol), echipierii n'au avut timp când să fie anunțați și să vină. Echipa noastră națională n'a avut antrenamentul și coeziunea necesară pentrucă jucau între ei pentru prima dată.

București-Cluj 2:1 (2:0)

Jocul a fost lipsit de interes și presărat mai ales în al doilea mitemps cu incidente regretabile când s'au retras după teren urmând să apară după 10 minute.

Echipele, la fluerul arbitrului, dl Suciu, s'au prezentat în formațiile următoare:

Cluj: Lazăr; Dași și Huza; Popp, Hațiegan și Cipcigan; Blaju, Guga și Bonciucat.

București: Stroescu, Popovici, Deleanu, Migotti, Pipa, Cezeh, Fronio, Melchior, Moretti, Branchler, Charles.

In minutul 21 București marchează prin Branchler un gool în aplauzele publicului. După 2 minute Moretti trimite în goolul lui Lazăr o bombă mărind scorul la 2:0. Clujenii se sforțează mult și cauzează pe Guga, Cipcigan dar nu poate să egaleze fie din pricina nenorocului, fie din cauză că nu știu să folosească momente favorabile.

După pauză, clujenii se reculeg și reușesc să închege combinații frumoase conduse de Guga care marchează primul și ultimul punct pentru echipa sa.

*

S'au mai jucat următoarele match-uri:

Juventus-Val-Vârtej 2—0 (0:0).

Barbu Nemțeanu-Esperanto 0—0 (0:0).

Elveția-Ovidiu 2—1 (0:1).

*

Match-ul Constantinopol - București s'a terminat cu rezultatul de 1—1 (0:1).

*

Duminecă a avut loc la Buzău un concurs sportiv la care au luat parte: Liceul „Spiru Haret" din București, echipa liceului buzoian și cercetașii locali.

Primirea la gară a fost foarte frumoasă. După masă a avut loc concursul. Iată rezultatele technice:

60 m. plat: I. Moldoveanu C. (L. Sp. H.), II. Iaroslavici F. (L. Sp. H), și III. M. Aurel (L. Sp. H.) 7 sec. 4/5.

100 m. plat.: I. Virgil I. (L. Sp. H.) II. Mezincescu (L. Sp. H.), III. Lawosky (Buzău). 11 sec. 4/5.

1500m. (demi-fond): I. Mălureanu (L. Sp. H.), II. Virgil (Buzău) III. Rusney (Buzău).

Sărit. înălțime cu avânt: I. Virgil I. (L. Sp. H) 1·50 m., II. Mărculescu (Buzău) 1·55 m.

Sărit. lung cu avânt: Virgil I. (L. Sp. H.) 6·01 m. II. Liwosky (Buzău) 5·60 m. III. Lezincescu (L. Sp. H.) 5·40 m.

Disc: I. Virgil I. (L. Sp. H.) 34 m.. II. Focșa D. (L. Sp. H.) 25 m., III. Teodorescu (Buzău) 24 m.

Greutate: Teodorescu (Buzău) 10 34 m., II. Virgil I. (L. Sp. H.) 10 30 m.

Lance: Teodorescu (Buzău) 36.75 m., II. Virgil I. (L. Sp. H) 37·26 m.

Wolley Ball; L. Sp. Haret: Țetu, Tomescu Const (cpt.), Orezeanu M., Georgescu I., Noica C. și Georgescu I. Această echipă învinge ușor o echipă buzoiană cu 15—7. S'au remarcat: Tomescu și Noica dela învingători și Liwosky dela învinși.

Cage-Ball: 1—1. S'au remarcat: Virgil I., Focșa și Ghinea A., dela Spiru Haret iar dela Buzău Teodorescu și Rusney.

Tracțiunea frânghiei a câștigat-o Buzăul.

Clasamentul a fost următorul: I. Liceul „Spiru Haret," 36 puncte, a câștigat o splendidă cupă de argint. II. Buzoieni 24 puncte. Un exemplu demn de imitat. Autoritățile n'au lipsit dela acest concurs luând parte în frunte cu prefectul județului.

Seara a avut loc un banchet la care au luat parte oaspeții și echiperii buzoieni. Au ținut cuvântări ocazionale d nii: senator Dungă, Liwoski și Focșa D. Toți au fost de acord că numai prin sport se pot strânge legături de prietenie între tineri.

Echipa Liceului „Spiru Haret" a fost condusă la victorie de energicul profesor, dl G. Boian.

Radu N. Niculescu-Mislea

Cărți și reviste

Calendarul Băncii, „Economia din Focșani" pe anul 1925. Prețul 20 lei. Focșani.

Țara noastră, revistă, director Oct. Goga, Cluj.

Năzuința, revistă literară, anul 3 pe Martie și Aprilie. Craiova, str. Chiriac 3.

Răsăritul, revistă, No. 29-32 pe Aprilie 1925. București, str. Sf. Apostoli 22.

Cosânzeana, revistă literară, anul 8 și 9 pe April. Cluj Piața Cuza Vodă 16.

Glasul Bisericii, foae parohială, Brăila, str. N. Filipescu No. 134 bis.

Gândirea, revistă literară, anul 4 No 12 și 13. str. Cantacuzino No. 2, București.

Gândul nostru, revistă literară, anul 4 No. 1 și 2 pe Martie și Aprilie, Iași, str. Sărăriei 117.

Nu aștepta! Până ce porcii și vitele cornute se îmbolnăvesc

Poți asigura vitele contra bolilor și poți ajuta îngrășarea lor prin folosirea puternicului.

DESINFECTOR

al primmedicului veterinar David Elemer protejat cu marcă legală. **NUI MAI MULT!** Boală de porci, călbează la oi, durere de gură la vitele cornute și dalac. Preparatele acestea îl poți găsi în toate comunele la comercianți și la consumuri, în mai multe comune, jandarmarie, preoți, învățători și dnii proprietarii care se ocupă cu valorificarea acestui folositor medicament. 1/4 kg. în cutie 20 de lei cu instrucțiuni, 20 cutii 300 de lei dacă se plătește înainte, sau 320 de lei, dacă se trimite cu ramburs.

REPREZENTANTUL GENERAL DIN ROMÂNIA:

SOÓS & COMP, TÂRGU-MURĂȘ,

(TRANSILVANIA) STR. PRINCIPESA MARIA 2.

La comande rugăm adresa exactă, județul și poșta ultimă.

Din Valea Prahovei

Zilele acestea ne-am prezentat d-lui Pavel Dumitrescu, șef maistru sondor din comuna Băicoi, județ. Prahova, delegatul societății petrolifere „Subsolul Român" din aceasta comună, rugându-l să binevoiască a ne da informațiuni asupra activității societății „Subsolul Român". D-sa cu mare dragoste ne-a comunicat că societatea „Subsolul Român" a luat ființă în anul 1923 cu un capital de 100 milioane de lei. Această societate pe acțiuni s'a înființat din muncitori și funcționari ai petrolului pe baza terenurilor statului, iar capitalul s'a strâns în cel mai scurt timp.

Capitalul este depus la bănci până la distribuirea terenurilor statului care astăzi este în discuția consiliului de mine. Această societate este formată din specialiști în ramura petrolului, de aceia se crede că va fi una din cele mai mari societăți românești de petrol cu capital curat românesc. Cu toții sperăm aceasta că conducătorii țărei noastre vor da tot concursul acestei societăți.

Dl Pavel Dumitrescu ne-a promis că ne va ține în curent cu activitatea acestei societăți pentru care îi mulțumim cu toată dragostea.

In ziua de 1 Mai, anul acesta s'a pus baza societății „Asociația funcționarilor din industria petrolului" secțiunea Băicoi-Țintea, jud. Prahova. Aceasta asociație a luat ființă în localitatea noastră în ziua de 1 Maiu. Cu acest prilej se va organiza o mare serbare câmpenească pentru ziua de 16 Mai la pădurea Eforida din vecinătatea comunei Băicoi. Această serbare dată cu scopul strângerei relațiunilor amicale între funcționarii din industria petrolului Băicoi-Țintea. La aceste serbări vor fi cele mai frumoase distracții organizate de câțiva tineri funcționari cu dragoste de muncă. **Preda.**

Din Bucovina

Inființarea cooperativei „Vânătorul"

Ziua de Duminică, 26 Arilie, a. c. a fost o zi de înălțare sufletească pentru comuna noastră, Stănești-de-jos pe Ceremuș. Incă de la ora unu numeroase grupuri de țărani, mai seriași și intelectuali se îndreptau spre noul local al cooperativei din Stănești, unde la ora 3 se ținu adunarea generală de costituire.

Sala mare a cooperativei impodobită frumos era plină de poporeni curioși să iee parte la această clipă mărețată în această regiune atât de exploatată de samsari.

La ora 3 și jumătate sosiră din Văscăuți prefectul Hij Simion, care a inițiat înființarea acestei cooperative de consum precum și învățătorul Perci Alexandru, delegatul cooperativei „Infrățirea" din Văscăuți.

După ce primarul Huțuleac a deschis adunarea, salutând oaspeții a dat cuvântul d-lui prefect Hij Simion, care a arătat rostul cooperației la noi în țară și folosinți ei în massele poporului. D-sa a scos în lumină că cooperația nu este lupta împotriva vreunei clase sociale sau bresle, ci ea are ca scop de a feri populația de specula nerușinată, ce a luat proporții mari la sate și orașe precum și de a desvolta simțul de solidaritate și unire între membri.

A luat apoi cuvântul d. institutor Perci, care într'o lungă cuvântare a dat explicații poporenilor asupra însemnătății cooperativei precum și rolul ei la sate.

Acei de față lămuriți asupra scopului cooperației, a trecut la înscrierea lor ca membri.

S'a inscris un număr mare de membri și s'a subscris un capital inițial trebuitor pentru începutul operațiilor.

S'a ales apoi consiliul de administrație și comisiunea censorilor din oameni destoinici, cu tragere de inimă și pricepuți în ale cooperației.

Venind vorba de botezul cooperației a fost ales ca naș d. prefect Hij Simion, care a propus să se numească cooperativa de consum „Vânătorul" fiind în această regiune cei mai mulți vânători.

A fost primită cu entuziasm. Autorită muncii continue a S. Sa paroh Malec și a primarului Huțuleac Toader, s'a înfăpuit această cooperativă atât de trebuincioasă în târgușorul Stănești, căpătând un local spațios cu șase odăi. Se va înființa și o secție agricolă.

La propunerea d-lui prefect Hij Simion, s'a înaintat următoarea telegramă d-lui ministru Nistor, care a fost primită cu entuziasm și cu strigăte de „Să trăiască":

D-lui ministru Dr. Iancu Nistor Cernăuți

Cu prilejul constituirei cooperativei „Vânătorul" în Stănești-de-jos pe Ceremuș, populația acestei comune fără deosebire de origină și confesiune, exprimă D-Voastră cetățeanul de onoare al ei deplina sa încredere și vă urează mulți ani glorioși ca să desăvârșiți opera de desrobire economică a acestei provincii. Să trăiți.

Prefect *Hij Simion.*

Primar *Teodor Hufuleac*

Preot *Malec*

Răzeșul

Lumina şi cultura „Zorilor"

Duminica trecută s'a ţinut în saloanele din str. Imprimeriei 48, din Bucureşti, şezătoarea culturală „Zorile".

Cuvântarea de deschidere, a rostit-o d. T. V. Andreescu, apoi d. Paul Al. Macedonski, a făcut câteva comunicări membrilor societăţii.

Programul artistic, a fost bine închegat de domnii Matei, Nicolau şi Rădulescu, artişti ai Teatrului Naţional, cari au dovedit un real talent.

S'a produs în urmă tenorul C. Dumitrescu, care a cântat mai multe bucăţi muzicale, din operile lui Rossini, Verdi şi Puccini. Acompaniamentul l'a ţinut d-na Silvia General Pantely laureată a conservatorului din Paris. D-sa a cântat şi câteva bucăţi din Massenet şi Chopin.

Şezătoarea „Zorile" s'a încheiat cu piesa de teatru „Lacheul coniţei", comedie în două acte, de scriitorul Pavel Macedonski. Autorul a fost mult aplaudat, de publicul sălei pline.

Interpretele, deşi debutante, s'au prezentat bine. Reţinem, în treacăt, numele câtorva d-re care, din rolurile lucrărei teatrale, a d-lui Macedonski, au făcut creaţii. Astfel, despre d-rele Nituşi Mântăuţă, interpretarea rolurilor servitoarei şi cel al Lacheului Coniţei, se poate spune, *că s'a afirmat, ca o comediană* fruntaşă. Deasemeni Amalia Gall, interpreta rolului d-nei Costache, Dida Rădulescu, M. Silivestru şi Micuţa Lilly s'au prezentat destu de bine. Inteligenţa şi drăgălaşa d-ră Silivestru, a smuls publicului, aplauze, bine meritate.

Un mare merit are şi directorul artistic şi de scenă, al „Zorilor", d. D. Hyacint Macedonski, artist al Teatrului Naţional. D-sa şi-a dat toată silinţa pentru deplina reuşită, a festivalului şi educativului spectacol cultural, de Duminecă, care pe drept cuvânt, a fost înscris, printre cele mai bine organizate.

După cererea generală, în urma succesului avut se va reprezenta Duminea viitoare „Lacheul Coniţei" comedie dar şi „Cetatea morţilor" dramă în două acte, de curând scrisă, datorită, fiind, tot d-lui Pavel Macedonski.

„Cetatea Morţilor", va fi interpretată de artişti ai Teatrului Naţional şi elevele conservatorului. Acţiunea nouei lucrări dramatice a d-lui Macedonski, se desfăşoară în cimitir, pe valea Plângerei. Subiectul ei simbolic, autorul ni'l redă printr'o bogată perdea de vis, a unei imaginaţii fantastice şi fecunde. Pe scenă, pe rând, se perindă: Paznicul cimitirului, fiul şi fiica paznicului, groparul, jefuitorii de morminte, umbrele morţii şi trădărei, cele 7 păcate capitale, schelete şi demonii, cari, ard cu toţii, pe rugul înălţat în mijlocul cimitirului: apoi, ni-se mai arată, viziunea celor 9 muze, dansul morţilor şi înfiorătoarea privelişte a sufletelor chinuite, conduse de Charon, pe apa neagră a Styxului.

Cu mijloace modeste şi restrânse „Zorile" datorită neobositei munci, depuse în slujba educaţiei neamului românesc, a isbutit în scurtă vreme, să ne ofere, prilejul fericit, de-a lua pare la câteva spectacole, demne de admiraţia tuturor, iubitorilor de artă.

Pentru iniţiativele lăudabile pentru sacrificiile şi osteneala depusă, de tinerii studenţi, artişti şi intelectuali, grupaţi în jurul d-lui Pavel Macedonski, oameni de bine, s'ar cadea să dea tot concursul lor, moral şi material, acestei societăţi, care singură mai supravieţueşte, dovedindu-ne că e un adevărat stupar de albine harnice.

Mihail Franză

Din eparhia Dunării de Jos

Duminecă, 3 Mai, P. S. Episcopul Cosma, al Dunării de Jos, fiind însoţit de d. prefect de Covurlui, protoiereul Th. Stoica şi ierodiaconul Ioachim Baciu, s'a dus în parohia Lastacani, din judeţul Covurlui, unde a slujit Sf. Liturghie ajutat de parohul din Mastacani preotul Podaşcă şi încă trei preoţi din satele învecinate.

După citirea sf. Evangelii, înaltul prelat a rostit o frumoasă predică, care a fost ascultată cu încordare de către credincioşi.

La sfârşitul slujbei, a vorbit şi d. prefect Onose, care a mulţumit P. S. Episcop pentru dragostea ce poartă păstoriţilor din această eparhie şi-a îndemnat pe săteni să asculte întru totul sfaturile şi îndemnurile P. S. Episcop în viaţa lor cea de toate zilele.

P. S. Episcop şi clerul au luat masa la părintele paroh Podaşcă, după care, în uralele mulţimii, s'a reîntors la reşedinţă.

Astfel s'a petrecut şi această Duminecă, urmând ca în celelalte P. S. Episcop să slujască în judeţul Tulcea.

preot Corneliu M. Grumăzescu

SCRISORI DELA ORAŞE

DIN PIATRA NEAMŢ

Din iniţiativa membrilor corpului didactic superior din localitate, s'a înfiinţat un Ateneu popular cu următoarele secţii: literară, teatrală, muzicală şi sportivă. Acest ateneu are ca preşedinte pe d-l profesor Panait Popovici. Deasemenea fiecare secţie va avea câte un şef care va face parte de drept, din comitetul de conducere.

Sâmbătă, 2 Mai, a avut loc prima şezătoare a acestui ateneu. Preţurile fiind cât se poate de reduse, publicul a răspuns aşteptărilor. A conferenţiat d-l preşedinte despre: „Obiceiurile curioase la diferite popoare". Subiectul a fost cât se poate de bine tratat şi complectat cu 22 fotografii proectate. După conferinţă, corul catedralei Sf. Ioan, care a devenit şi corul ateneului, sub conducerea d-lui profesor Alberto Cirillo, a cântat bucăţi populare. Intre pauze, d-l Crivăţ a înveselit publicul cu 3 monologuri. In general şezătoarea a fost cât se poate de mulţumitoare.

Având în vedere că în timpul verii publicul nu se poate întâlni în săli închise, ateneul şi-a amânat continuarea şezătorilor pentru la toamnă. In acest timp comitetul va îngriji ca ateneul să-şi poată continua activitatea pe terenul sportiv.

DELA OZANA
DIN BACĂU

In ziua de 11 Aprilie s'a sfinţit biserica din Siliştea-Mărgineni, de către P. C. P. Protoereu în Zotta. A luat parte lume multă din împrejurimi. A fost o zi de înălţare sufletească. Au vorbit cu această ocazie protoereul Zotta despre însemnătatea bisericii şi studentul N. C. Munteanu-Muntmarg, care a avut ca predică: renegaţii credinţei. La sfârşit s'a servit o masă tuturor credincioşilor, unde a luat cuvântul studentul Munteanu, arătând sacrificiile cari s'au făcut cu restaurarea bisericei şi datoriile creştinilor de a asculta de păstorii sufleteşti.

— A apărut revista „Ateneul Cultural", redactată de d-l docent universitar Dr. Tabacaru, Ţintă ziarist, N. C. Munteanu-Muntmarg student şi publicist, de alţi intelectuali şi de câţiva tineri entuziasmaţi. Li dorim muncă rodnică în propaganda-i culturală.

— Societatea culturală „Ateneul Cultural" de sub conducerea d-lui Dr. Tabacaru în propaganda culturală ce-o face în cuprinsul judeţului a dat roade bune şi la Letea şi Mărgineni, unde conducătorul, pe lângă producţia literară şi artistică a celorlalţi, a vorbit despre foloasele culturii şi-a bibliotecilor.

— Deasemenea şi societatea culturolă „Sf. Imparaţi" de sub conducerea neobositului păr. Dr. I. Luca, desfăşoară o adevărată propagandă culturală.

Ca de obiceiu, în vacanţa mare, va face excursii.

Doresc ca aceste societăţi să meargă mână'n mână.

C. E.

DIN TIGHINA

Duminecă, 3 Mai, a avut loc încă una din şezătorile de propagandă culturală, pe care Ateneul popular Tataraşi le dă regulat în Basarabia. A fost o zi de înălţare sufletească şi pentru misionarii ateneişti ca şi pentru populaţia oraşului Tighina, populaţie, care s'a adunat în mare număr la gară în după ameaza acelei zile spre a întâmpina pe oaspeţii ieşeni.

Un impunător cortegiu s'a format în frunte cu prefectul judeţului d-l Vidraşcu, primarul oraşului, comandantul garnizoanei, d-l Teodoru, prefect de poliţie d-l Nadă, revizor şcolar şi alte multe căpetenii de ale oraşului.

Echipa de propagandă culturală compusă din 70 membri ai Ateneului popular Tataraşi, sosise în frunte cu d-l C. N. Ifrim, preşedintele Ateneului, avocaţii Carpus şi Mihalcea, maestrul A. Ciolan, membrii în comitetul Ateneului, d-l Vasile Popovici, conducătorul corului, d-l prof. V. Todicescu, M. Barbu şi Miron Popovici. Cortegiu a străbătut strada frumos împodobită, printre şcolile oraşului înşiruite pe marginea ei.

In frumoasa grădină a restaurantului Butnariu, a avut loc o masă de 200 tacâmuri, dată în cinstea oaspeţilor ieşeni. La această masă au luat parte şi o sută de fruntaşi săteni din toate comunele judeţului, cei mai mulţi delegaţi ai filialelor societăţilor culturale din Tighina, „Impăratul Traian" de sub preşedinţia harnicului preşedinte d-l avocat Cazacu.

In mijlocul unei depline însufleţiri a rostit cuvânt de bună venire şi de urare pentru Ateneul popular Tataraşi, d-l primar al oraşului, iar în numele Ateneului a răspuns mulţumind pentru calda primire frăţească d-l V. Todicescu.

După amiază a avut loc în spaţioasa sală a teatrului Beaumond, şezătoarea Ateneului. Totuşi sala părea prea mică pentru marea mulţime ce se îngrămădea să eie parte.

Serbarea culturală a început prin intonarea Imnului Regal de către cor. Conferinţa a fost ţinută de către d-l C. N. Ifrim, preşedintele Ateneului, având ca subiect „Sufletul naţional".

D-sa a început prin a aduce cuvânt de laudă lui Dumnezeu pentru fericirea ce a hărăzit-o generaţiei noastre, de a vedea cea dintâi întruchipat strălucitul vis milenar al unităţei teritoriale, şi a evocat cu emoţie, vremea cu 15 ani în urmă, când în 1910 a venit pentru prima dată, ca student la Tighina.

D-l Ifrim a arătat cele două condiţii ce se cer ca o naţie să-şi poată îndeplini rostul ei pe pământ „unitate teritorială şi unitate sufletească". A arătat sublimele jertfe cu care s'a înfăptuit unitatea teritorială, aducând elogii eroismului armatei române şi înţelepciunii plină de o nobilă abnegaţiune a Majestatei Sale Regelui Ferdinand.

Sala în picioare a ovaţionat strigând Trăiască Regele.

Cu privire la unitatea spirituală a neamului d-l Ifrim a insistat pe larg, arătând ce este sufletul naţional al unei naţiuni, cum s'a format în decursul veacurilor, cum el stăpâneşte, prin tiranica cârmuire a morţilor, toate rosturile vieţii noastre naţionale. A lămurit apoi în partea finală a conferinţei înrâurirea pe care o exercită, prin întărirea sufletului naţional, cultura, arătând marea misiune a societăţilor culturale şi făcând apologia misionarismului cultural.

D-l Ifrim a încheiat cu un călduros apel la unirea în „cuget şi simţiri" aşa ca în sufletele tuturor românilor să sălăşluiască divinul precept evanghelic „Să ne iubim unii pe alţii, ca într'un gând să mărturisim".

In partea artistică a şezătorii s'a produs mult reputatul cor al Ateneului de sub conducerea maestrului Vasile Popovici, cântând o serie din fermecătoarele cântece populare, datorite lui Vidu, Muzicescu şi Oancea. A recitat frumos de tot neîntrecutul artist umorist d-l Miron Popovici.

D-l prof. M. Barbu a cântat două soluri de vioară, cu virtuositatea sa mult apreciată, a fost acompaniat la piano de d-l A. Ciolan, preşedintele secţiunei artistice a Ateneului. D-l V. Todicescu, fostul director al Şcoalei Normale din Iaşi, după o scurtă cuvântare foarte plastică, adresată îndeosebi numeroşilor săteni din sală, prin care a lămurit rostul acţiunei Ateneului a citit câteva pagini, din admirabila lucrare a prozatorului Sadoveanu „Lacrimele Ieromonahului Veniamin" şi anume acelea în care se evoacă strălucita figură a marelui Voevod Ştefan cel Mare.

Mulţimea tighinenilor a primit cu o deosebită înţelegere şi entuziasm frumoasa şezătoare a Ateneului din Iaşi, membrii Ateneului fiind conduşi de o mare mulţime la gară, de unde cu trenul de seara, în uralele frăţeşti ale mulţimii, au pornit spre Iaşi.

Viitoarele şezători ale Ateneului vor avea loc în zilele 16, 17 şi 18 Mai în oraşele Soroca şi Insemnatele centre săteşti, Floreşti şi Cotiujeni.

H. Cogălniceanu.

DIN BRAD (ARDEAL)

Prin stăruinţele d-lui profesor G. Pârvu dela Liceul „Avram Iancu" s'a alcătuit în localitate o societate corală, cu membri din toate straturile societăţii.

Societatea s'a înfiinţat deabea anul trecut în Decemvrie. Datorită însă muncei stăruitoare şi neobosite depusă de dl prof. Pârvu, corul societăţii a putut cânta liturghia din noaptea Invierii şi din zilele de Paşti, în biserica din localitate, precum şi la vecernia tradiţională dela Ţebea, a doua zi de Paşti.

Frumuseţea melodiilor alese din cei mai renumiţi compozitori ai muzicei religioase: Muzicescu, Dima, Vidu, Bortnianschi au făcut desfătarea credincioşilor şi în acelaş timp au dat serviciului divin şi o religiozitate rară. Îndeosebi, concertul de Paşti de Bortnianschi a plăcut foarte mult.

Toate mulţumirile brădenilor se îndreaptă către inimosul conducător prof. S. Pârvu şi dela activitatea d-sale neobosită, se aşteaptă cât de curând o încoronare a muncei depuse: un concert de muzică vocală.

M. O.

DIN RÂMNICUL-VÂLCEA

In ziua de 2 Mai, în oraşul nostru a avut loc în sala teatrului Adrianu, o serbare şcolară, dată de elevele liceului „Aldxandru Lahovari" din localitate, cu concursul d-nei Elena Preda Antonescu şi al orhestrei „Asociaţia Muzicală" în folosul bisericii „Buna vestire" al cărei preot haroh este părintele Gr. Rădaescu, fostul director al seminarului din localitate, subt auspiciile căruia s'a dat această serbare. Sara într'o sală plină, fetele au început a-şi desfăşura programul în faţa publicului. S'a început serbarea cu trei bucăţi muzicale cântate de orhestra „Asociaţia Muzicală," subt conducerea d-lui M. Puţureanu. A urmat reproducţiile d-nei Elena Preda Antonescu „Ave Maria" de Gounod şi arii naţionale cântate cu mult sentiment. Corul liceului de fete a cântat mai multe coruri conduse de d-na V. Ionescu. Partea doua a serbării a fost „Milo Director" comedie într'un act de V. Alecsandri, jucată de elevele clasei a 4-a. Partea a treia au fost jocuri naţionale jucate minunat de elevele şcoalei subt conducerea d-rei Ploschi,

Nu trece Duminecă, nu trece sărbătoare, ca în sala teatrului din localitate, elevii şi elevele şcoalelor din acest oraş, să nu strângă publicul râmnicean şi să-i prezinte piese de teatru, concerte, conferinţe şi alte producţiuni. După constatările făcute şi după manifestăţiile ale acestui oraş, Râmnicul-Vâlcea este un focar de cultură şi educaţie frumoasă pentru tinerele generaţii, care se pregătesc pentru ea mâine să fie de folos societăţii şi ţării.

In ziua de 3 Mai, în sala cercului profesoral a avut loc a 15-a şezătoare artistico-culturală cu intrarea liberă. Programul o început cu cântarea a 4 bucăţi muzicale, de către orhestra liceului „Alexandru Lahovari din localitate, iar partea II-a a fost conferinţa d-lui profesor Toma T. Bulat licenţiat la Dizon, care a vorbit despre „Napoleon", din punct de vedere militar, politic şi cultural. Conferenţiarul a arătat viaţa sbucimată şi plină de peripeţii a acestui mare geniu militar al omenirii.

Astăzi când se împliniseră 104 ani dela moartea acestui geniu militar, când sora noastră viteaza Franţă îi sărbătoreşte memoria-i sfântă, cu inimile să participăm şi noi la această sfântă sărbătoare.

D. Iliescu Palanca.

DIN GALAŢI.

„Societatea culturală V. A Urechia", a luat fiinţa, în anul 1919 din iniţiativa unor inimoşi intelectuali gălăţeni, care văzând starea tristă în care se găseşte biblioteca „V. A. Urechia" — donaţie testamentară făcută oraşului nostru de către defunctul V. A. Urechia —, au crezut necesar că această bibliotecă ce în prezent se găseşte adăpostită în câteva camere la Liceul „Alexandri" merită să aibă un local al său propriu, întrucât biblioteca cu întregul ei tezaur de cărţi, documente, stampe precum şi un început de muzeu, în starea actuală în care se găseşte, nu poate fi pusă la îndâmâna tuturor spre a fi folosită de marele public. Afară de aceasta, oraşul Galaţi cu tot renumele său de mare oraş comercial al României, nu are un local propriu zis al intelectualităţii, un local cultural-naţional care să fie pus la îndâmâna tuturor manifestaţiilor culturale româneşti, spre pildă: conferinţe, concerte, serbări şcolare, ş. a. De asemeni nu are un local propriu nici pentru Universitatea populară şi nici măcar un local propriu pentru expoziţiile artistice de orice natură. Intemeetorii societăţei „V. A. Urechia" năzuesc să umple acest mare gol, să clădească un frumos palat al culturii un Ateneu gălăţean, în care toate aceste manifestaţiuni culturale româneşti să-şi aibă loc; arătându-se astfel străinilor cari adeseori ne vizitează, pe lângă bogăţia economică şi bogăţia intelectuală, care este cea mai de seamă calitate la un popor.

Societatea „V. A. Urechia" recunoscută persoană morală prin Inaltul Decret Regal no 4294 din anul 1920, numără ca membri de onoare şi de conducere, cele mai distinse personalităţi din ţară şi oraşul Galaţi; în comitetul executiv ca preşedinte este d. Aurel Bogdan consilier la Curtea de Apel din Galaţi iar ca secretar general d. dr. Florin Bognescu, amândoi cu dragoste pentru cultura românească. Munca depusă de membrii societăţei „V. A. Urechia" în scurtul timp de când există, este destul de apreciabilă ţinând seamă de roadele ce a adus. In prezent această societate posedă în numerar suma de aproape 3 milioane de lei depusă la Banca Marmorosch Blank; afară de aceasta mai posedă un frumos teren pe str. Domnească — actuala grădină „Paradis", precum şi o clădire în centrul oraşului, unde intenţionează să-şi construiască şi palatul său. Dar pentru clădirea unui măreţ palat cultural care să facă fala oraşului Galaţi, este nevoe de o sumă mult mai mare în aceste timpuri şi în acest scop societatea a organizat diferite serbări şi conferinţe — ce au fost anunţate la timp — şi al căror venit material serveşte tot la mărirea acestui fond. De asemeni în zilele de 22 şi 25 Aprilie s'au dat două neprezentaţii teatrale în sala teatrului „Central" când s'a jucat „Urmaşii Romei" revistă locală de actualitate în 2 acte de dnii I. Calavre şi R. Constantinescu, cu un prolog în versuri de d-l Aurel Bogdan. Revista s'a jucat cu concursul d-şoarelor şi d-lor din societatea gălăţeană; montarea s'a făcut de pictorul N. Mantu iar punerea în scenă de d. I. Maican, regisorul Teatrului comunal din Brăila. Reprezentaţiile au avut mult succes.

— In ziua de 23 Aprilie a avut loc tot în sala teatrului „Central" un frumos festival artistic şi cultural organizat de cercul cultural „Alex. Vlahuţă". In cuvântul de deschidere d. avocat C. Z. Buzdugan — preşedintele de onoare al Cercului — a arătat însemnătatea ce au cercurile culturale pentru răspândirea culturii în popor prin diferitele manifestaţiuni artistice şi culturale cari pot fi mai uşor puse la îndâmâna marelui public. Face o dare de seamă asupra activităţei cercului „Vlahuţă" de la înfiinţare şi solicită publicul a încuraja aceste manifestaţii culturale româneşti.

In desfăşurarea programului, urmează diferite declamaţii de poezii din autorii naţionali; s'a cântat la vioară şi pian diferite bucăţi muzicale şi s'a jucat apoi de către membrii cercului „Piesa" comedie într'un act de M. Laerţiu.

I. Dimitriu.

DIN DICIO-SÂN-MARTIN (ARDEAL)

Elevii din clasa 6-a a liceului de băeţi din oraşul Ibaşfalău, au dat în sara de 2 Aprilie, o serbare artistică în sala hotelului „Carpaţi".

Au jucat „Păr de lup" de Rădulescu-Motru şi „Slugă la doi stăpâni." Amândouă piese au fost jucate bine, ceeace dovedeşte că elevii au depus multă muncă la buna reuşită a lor.

Rezultatul material a fost bun, cel moral deasemeni.

A. B.

DIN SIGHIŞOARA

Marele învăţat şi istoric român d. Nicolae Iorga, a sosit Duminică în 3 Aprilie, în oraşul nostru, unde a ţinut o conferinţă despre „Starea culturală a diferitelor popoare din Transilvania".

Până la ora trei, oră hotărîtă pentru ţinerea conferinţei, d-sa a plecat cu automobilul la Ibaşfalău unde a vizitat biserica armenească, iar de acolo la Mediaş, de unde s'a reîntors la Iaşi la Sighişoara.

La venirea d-sale în sala unde avea să se ţie conferinţa, a fost salutat cu entusiasm.

D-l Iorga a răspuns mulţumind pentru primirea caldă şi sinceră pe care i-au făcut-o publicul, şi a intrat în subiectul conferinţei ce nu se anunţase încă, conferinţă despre care a spus că este cea mai potrivită pentru noi Sighişorenii; „Starea culturală a diferitelor popoare din Transilvania".

Vorbind despre germani, unguri şi saşi, d-sa le critică literatura pe care au avut-o, căci nu a fost o literatură proprie cu pământul care l'a locuit, ci imitată s'au influenţată.

O literatură românească proprie a transilvănenilor a existat, cu toate asupririle, şi există.

In poezie a fost reprezentată prin d. Octavian Goga, care atât timp cât a trăit în ţara sa, a ştiut să-şi încordeze lira cu o măestrie demnă de admirat, şi să scoată sunete armonioase şi asemănătoare cu starea sufletească a poporului român asuprit.

D-l Goga era poetul ce cânta întreaga gamă de suferinţe şi simţăminte ale poporului român.

Pe Blaga deasemeni nu-l înţelegi ce vrea să zică cu poeziile sale.

In proză, am fost reprezentaţi minunat prin preotul Agârbiceanu, despre care am amintit adeseori la conferinţele mele ţinute la Paris.

Relativ la cetăţile din Transilvania, d. Iorga a spus că numai mulţumită lor diferite popoare s'a menţinut până'n ziua de azi, cu industrie proprie a lor, şi rău ar face acel ce ar veni din alte părţi ca să-şi instaleze prăvălia lui de băuturi sau de altceva la marginea chiar a unei astfel de cetate, pretinzând tot deodată că introduce stilul românesc, stil ce ar fi departe cu adevărat de cel românesc, între aceste clădiri de un stil curat gotic, căci mulţumită acestor cetăţi, s'a păstrat nu numai obiceiurile, religia şi porturile, ci chiar şi stilul în arhitectură,

Vorbind în treacăt despre literatura armeană, o consideră una din cele mai frumoase literaturi, şi spune că rău au făcut Armenii din Ibaşfalău, a căror catedrală a vizitat-o, de au introdus obiceiuri noi, luate dela alţii, în biserică, deoarece acest lucru înseamnă că primejdia ce ameninţă ori ce popor să piară, se apropie.

Tot relativ la istoria literaturii româneşti din Transilvania, a mai amintit şi pe aşa numiţii apostoli ai latinităţii cu încercările lor de a face o gramatica a limbei româneşti.

Printre altele venind vorba de prezent şi ce ar trebui să facem toţi fără deosebire de neam, a spus: Să lucrăm, să colaborăm, împreună pentru binele nostru şi al tuturor în general, să profităm de prezent, căci ar fi în contra logicei ca cineva să creadă că se va mai reîntoarce ceeace a trecut.

La ora 4 conferinţa luând sfârşit, d. Iorga a plecat cu o parte din intelectuali din localitate, să viziteze oraşul.

S'a vizitat muzeul de antichităţi, sala, temniţa unde se chinuiau românii bănuiţi pentru idei de libertate, vechia catedrală ce domineazǎ aşezată pe un vârf de deal întreg oraşul şi liceul luteran de băeţi, în a cărui sală de fizico-chimice, s'a proectat pe un paravan prin ajutorul lanternei magice, diferite vederi din Sighişoara.

Printre cei cari au fost oaspeţii noştri în această zi, şi au luat parte la conferinţă, au fost şi profesorii liceului de băeţi din Ibaşfalău, precum şi elevii claselor a 2-a şi a 8-a ale aceluiaş liceu.

Alexandru Bădulescu

Traian G. Stoenescu
avocat
Calea Şerban Vodă 42
BUCUREŞTI

Ştirile Săptămânii

„Cultura Poporului" şi-a câştigat un loc de cinste în ziaristica românească. Rămâne ca tot mai mult cititorii ei să o sprijine şi să o răspândiască în popor, în lumea satelor şi a târgurilor. In casa în care intră „Cultura Poporului" străbate lumina cărţii şi ferice de acea familie care ştie să preţuiască această comoară a sufletului.

MINISTERUL ŞCOALELOR precum şi inspectoratul IV şcolar Cernăuţi, apreciind munca rodnică depusă de corpul profesoral al Şcoalei Normale de băieţi din Vâşcăuţi p. c. pe teren cultural-naţional, îi adnce mulţumiri pentru intensa activitate extraşcolară condusă cu pricepere în satele judeţului Vâşcăuţi.

ASOCIAŢIA muzicală „Doina" din Coţmani (Bucovina), afiliată Fundaţiunii culturale „Principele Carol" şi-a ales pentru anul de activitate 1925 următorul comitet: Preşedinte Teofil Reus, vicepreşedinte George Diaconovici, secretar Rem. Cehovschi, casier Ilie Bâncu, bibliotecar Traian Berculeanu şi controlor Art. Prodanovici.

IN ZIUA de 21 Mai, la Cluj va începe congresul farmaciştilor din ţara întreagă.

UNIVERSITATEA POPULARĂ din Vălenii de Munte, de sub conducerea d-lui prof. N. Iorga, îşi va începe cursurile anul acesta dela 15 Iulie până la 15 August. Inscrieri se primesc de pe acum la Liga culturală, Bucureşti, str. Banu Mărăcine 1.

SĂPTĂMÂNA trecută la mănăstirea Tismana (Gorj) s'a oficiat un parastas de şapte ani dela moartea poetului George Coşbuc.

LA CERNĂUŢI s'a format un comitet de acţiune sub preşedinţia d-nei Virginia Nistor, soţia ministrului Bucovinei dr. I. Nistor, cu scopul de a se aduna fonduri pentru înfiinţarea unui cămin al studenţilor bucovineni la Bucureşti.

Din comitet mai face parte I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie, general Florescu, Flondor primarul oraşului, Dr. Sesan rectorul universităţi, V. Boldur preşedintele curţii de apel, Grigoriţa prefectul poliţiei, Iliuţ prefectul judeţului şi alţii.

IN ZIUA de 21 Mai, despărţământul „Astra" împreună cu liceul „Aurel Vlaicu", va bate o placă comemorativă pe casa din comuna Binţinţi, unde s'a născut aviatorul Vlaicu, fala românismului.

Dimineaţa la biserica din sat, se va oficia un prastas întru pomenirea sufletului acelui care poporul românesc îi poartă veşnic amintirea, — Aurel Vlaicu. După amiază va urma o serbare culturală.

CU CÂTEVA zile în urmă, în regunele Dealul-Mare, Valea Sacă, Valea Saracă, Valea Mantei, Valea Porni şi prin unele părţi din Chiţovani (jud. Prahova) a căzut piatră, aducând stricăciuni la vii şi rupând lăstarele. Prin unele părţi piatra a fost de mărimea unui ou de porumbel.

CURTEA marţială din Sofia (Bulgaria) şi-a pronunţat hotărârea în procesul atentatului de la catedrală. Sacristanul Zadgorski, inculpaţii Friedmann, Abagieff, Stanco Dimitroff, Granciaroff, Petrini, Kassovski şi Koeff, au fost condamnaţi la moarte. Dascaloff la 6 ani închisoare şi Kambucoff la 3 ani închisoare.

Abagieff, Dimitroff, Granciaroff, Petrini şi Kassovski au fost împuşcaţi în momentul când urmau să fie arestaţi.

IN STATELE-UNITE (America), din cele 40 mii de şcoale primare, numai 5 mii nu întrebuinţează cinematograful ca mijloc de educaţie şi instrucţie. Deasemenea în 44 mii de biserici, după serviciul religios de Duminecă, urmează un film de propagandă.

La noi în ţară, câte şcoale primare au cinematograf? Dar celelalte?

FAC ATENT pe d-l primar din Cosminele-Prahova, să nu mai ridice gazetele abonaţilor noştri din Cosminele, şi a le da ginerelui său, cârciumar, pentru a înveli brânză cu ele. Acestea ni le a declarat d-l notar al comunei, când l-am întrebat că dese abonatul "Gh. Alexe" a primit numai 2 numere din gazeta „Cultura Poporului" în intervalul dela 15 Decembrie 1924 şi până la 1 Aprilie 1925.

Pe viitor cred că suntem înţeleşi ce este de făcut.

Gh. D. Strat-Cudalbi

ŞEFUL postului din Doceni, jud. Tutova, jand. sergent Ştefan Ioan, neştiind adresele camarazilor săi Mălin Gh şi Bircea Ion, îi roagă să-i răspundă.

IN SATELE Moloşeşti, Bârnova, Tăcuta, Raducăneanca şi Dobrovăţ din judeţul Iaşi, s'au ivit lupi şi mistreţi cari vin după pradă. Vitele sunt ameninţate. Deasemenea şi locuitorii se tem de fiarele sălbatice cari atacă noaptea gospodăriile sătenilor.

UN GRUP de români şi englezi, a luat iniţiativa înfiinţării unei societăţi anglo-române în Bucureşti, cu scopul de a strânge legăturile de prietenie între aceste două ţari.

IN ZIUA de 24 Mai, se va pune, la Constanţa piatra de temelie a localului reşedinţei episcopale. La serbare vor lua parte: Sanctitatea Sa patriarhul Dr. Miron Cristea, d-nii miniştri I. C. Bătianu, N. N. Săveanu, A. Lăpedatu şi mulţi deputaţi.

DESVELIREA monumentului Ecaterina Teodoroiu, ce urma să aibă loc la 28 Mai, la Slatina (jud. Olt) s'a amânat pentru ziua de 31 Mai.

La această serbare vor lua parte: M. S. Regina, general Mărdăresca ministru de război precum şi reprezentanţii tuturor societăţilor din ţară.

IN ORAŞUL Kecskemet din Ungaria, a încetat din viaţă în vârstă de 76 de ani Ioan Ianco, fiul lui Avram Iancu.

SĂPTĂMÂNA trecută, o salupă militară care făcea de pază în faţa lacului Liman, a arestat 14 bolşevici ce se aflau în bărci şi cari voiau să treacă pe malul românesc. Aduşi în oraşul Cetatea-Albă cei arestaţi, au mărturisit că ei au voit să pescuiască în apele româneşti.

Femeia Iulia Rencici din localitatea Baeskerekul-Mare din Jugoslavia, şi-a omorât cu arsenic strecurat în mâncare 2 bărbaţi, pe fiul ei în vârstă de zece ani şi 31 de concubini.

Cadavrele victimilor au fost găsite ascunse în butoae, cari purtau însemnare pe ele cu numele celui ucis, vârsta şi timpul cât a trăit ea cu victima împreună.

Din cercetările făcute de poliţie s'a dovedit că 14 din acei omorîţi erau de origină română din Banatul sârbesc. Toate victimile au fost atrase în preajma criminalei, cu multă uşurinţă, deoarece ea era frumoasă şi tânără, numai de 30 de ani.

Iulia Rencici, a declarat, că a înfăptuit aceste omoruri din gelozie.

ZICZAC aşa se numeşte mica pasăre care intră în gura crocodilului şi-i curăţă dinţii, ciupind-i carnea dintre ei, ca să-şi adune hrană pentru ea şi puii săi.

POETUL bucovinean George Voevidca va face se apară zilele acestea, în editura „Bucur Orendovici" din Suceava, un elegant volum epigrame. Judecând după probele publicatele în „Junimea literară", în „Rampa", „România Viitoare", „Cultura Poporului" etc. etc., avem de a face cu una dintre cele mai temeinice lucrări din câte ni s'au oferit în acest gen. Profiluri şi caractere spiritual prinse şi incisiv conturate, aspecte sociale şi culturale fixate lapidar în liniile lor cele mai caracteristice, tot ridicolul pretenţii lor umflate, în care se rezumă, în ultima analiză, viaţa această socială, cum şi arta şi literatura contemporană — într'un cuvânt: o fidelă oglindă, pe luciul căreia autorul, cu spirit şi ingenositate, face să defileze cortegiul celor mai tipice figuri ale societăţii româneşti, — iată în esenţă, cuprinsul volumului care nu ne îndoim că va îndrituí nădejdiile cu care îl aşteptăm.

De menţionat că poetul George Voevidca e şi autorul volumului „Sonete", apărut acu câţiva ani în urmă şi al cărui succes a fost subliniat de întreaga presă românească.

ISTORICUL activităţii Ateneului popular Tataraşi timp de 5 ani, ca şi cele două însemnate excursii din Ardeal şi Basarabia, au apărut într'o frumoasă broşură, datorită d-lui avocat Gh. Răcoare, membru al Ateneului.

Broşură scrisă cu un deosebit talent literar, posedă un mare număr de clişee, indicând scene din activitatea Ateneului. Ea este închinată A. S. R. Principele Carol, preşedintele de onoare şi ocrotitorul acestui aşezământ.

Broşura se poate procura, de orice doritor, de a cunoaşte mai deaproape, viaţa atât de rodnica a acestui aşezământ de la librăriile din Iaşi.

DIN cauză că serviciul poştal lăsă mult de dorit şi se pierd ziare, rugăm pe abonaţii noştri, atunci când li-se rătăcesc numerile trimise, să înştiinţeze administraţia foaei, ca să li-se trimită din nou.

Anunţuri gratuite! Ca să fim cât mai de folos abonaţilor noştri, — cu condiţia însă să nu fie nici negustori, nici comercianţi — primim spre publicare fără bani, anunţuri de vânzări şi cumpărări, ori de altă natură.

AM INVENTAT O MAŞINĂ pentru ştanţuitul (îmbulzitul) şinelor şi cercurilor la roate. Această maşină prin simplicitatea şi uşurinţa cu care se poate face este o adevărată minune, căci face economie de 90% timp, muncă, foc. Aduce la cunoştinţa ferarilor mari şi mici cari se ocupă cu strânsul roatelor slăbite; şi aceştia la rândul lor sunt rugaţi în interesul propriu a aduce la cunoştinţa cunoscuţilor de breslă şi cu toţi a-mi cere deslușiri.

P. STOENESCU
com. Măceş de sus, jud. Dolj

VÂND UN BENOCLU de teatru antic 11 pietre de diamant, precum şi o pereche de ochelari de aur pentru damă. Adresaţi în scris, viu la domiciliu. A. S. Poste-Restante Cluj.

O BUCĂTĂREASĂ şi un tânăr sau fată pot intra imediat în slujbă la otelul „Mărăşeşti" lângă gara Teiuş. Proprietar A. Costea.

TEORIA CAUZEI

Explicarea fenomenelor din natură prin influenţa reciprocă dintre eter şi materie

Prefaţă la ediţia germană

De multă vreme mă preocupă ideia reducerii tuturor fenomenelor din natură la o singură cauză. Rezultatele la care am ajuns în această privinţă intenţionam să le tratez în mod strict ştiinţific, expunându-le, în amănunte, într'o lucrare mai mare. Insă, atât prelucrarea cât şi ordonarea acestui vast material brut reclamând şi mijloace, sunt deocamdată silit să renunţ la această intenţie.

Şi ministerul instrucţiunii publice părea a se interesa de această chestiune, după cum rezultă din următoarea adresă a acestuia către mine (No. 89.755 din 22 Septemvrie 1922):

D-le profesor,

Ministerul fiind informat despre cercetările D-voastre pe terenul cosmologic şi în dorinţa ce are de a încuraja tot ce poate contribui la progresul ştiinţei româneşti, vă invită ca, în a doua jumătate a lunii Octomvrie, să veniţi la Bucureşti, spre a ne pune în curent cu descoperirile D-voastre şi a putea să avizăm în cunoştinţă de cauză.

Vi-se vor trimite la timp bilete de cale ferată şi pentru tot timpul, cât veţi sta la Bucureşti, vi-se va acorda o indemnizaţie corespunzătoare.

p. Ministru: *D. Burileanu*

Această adresă a avut însă drept consecinţă numai un sprijin moral, întrucât lucrarea aceasta a fost recomandată ministerului instrucţiunii de către o comisiune compusă din oameni de specialitate, căreia am avut onoare a-i expune o parte din ideile mele.

Aprecierea acestei comisiuni este următoarea:

Domniei sale Domnului Ministru al Instrucţiunii publice Bucureşti

Domnule Ministru,

Memoriul d-lui D. Rusu, profesor suplinitor la şcoala normală din Bălţi, Basarabia, pe care subsemnaţii l-am discutat, conform invitaţiunii D-voastre, în mai multe şedinţe, împreună cu autorul, se referă la o ipoteză pe care d-sa o face asupra constituţiunii materiei.

Această ipoteză, de un caracter cu totul general, ţinteşte să reducă, toate fenomenele din natură la o singură cauză. Concepţiunea aceasta a d-lui Rusu însă dă loc, tocmai din cauza caracterului ei de simplicitate, la diferite greutăţi, când se caută prin ea explicaţiunea legilor acestor fenomene, în anumite cazuri speciale. Totuşi ea nu pare a fi de neadmis şi se înfăţişează ca producţiunea unui spirit cugetător, care posedă în îndestul de largă măsură cunoştinţele fundamentale ale fizicei şi teoriilor moderne.

Studiul pe care d-l Rusu ni-l-a prezintat ar merita să fie supus discuţiunii publice, dacă ar fi mai bine coordonat şi mai bine documentat.

Deoarece autorul stăruie în perfecţionarea acestui studiu şi ne-a arătat că nu are timpul liber pentru aceasta, suntem de părere ca ministerul să-l înlesnească în această stăruinţă prin acordarea unui concediu dela catedra sa şi, dacă e posibil, prin acordarea unor oarecare mijloace pecuniare.

(ss) *Bungeţianu,*
(ss) *Hurmuzescu,*
(ss) *General Şt. Burileanu,*

Fiind de părere că aceste concepţii ale mele asupra cauzei fenomenelor din natură vor avea măcar un răsunet parţial în ştiinţă, m'am hotărît să public o parte din ele într'o scurtă şi elementară expunere.

Din lipsă de spaţiu am fost silit să evit cu totul figurile din text, din care cauză am trebuit să prescurtez multe din capitole, iar altele chiar să le suprim, ceia ce, evident, este în defavoarea lucrării.

Ca să pot avea o directivă pentru proxima publicare a acestor idei într'o expunere strict ştiinţifică, mă adresez către onoraţii cetitori cu rugămintea să binevoiască a trimite pe adresa mea la „Tipografia Mitropolitul Silvestru" din Cernăuţi părerile dumnealor, fie favorabile, fie nefavorabile, pentru care le exprim anticipativ mulţumirile mele cele mai călduroase.

Cu acest prilej îmi îndeplinesc o plăcută datorie, mulţumind d-lui profesor Bungeţianu dela Universitatea din Bucureşti pentru sprijinul ce l-a dat ideilor mele prin sfaturi binevoitoare. Totodată mulţumesc în mod special fostului meu profesor, d-lui V. Morariu, pentru amabilitatea ce a arătat, ostenindu-se a conecta partea linguistică a textului (german). Prietenului meu, d-lui profesor I. Dominte îi mulţumesc de repetate ori pentru revizuirea manuscriptului şi pentru îngrijirea corecturilor de tipar.

Cernăuţi, 14 August 19.4.

Autorul

Introducerea la ediţia germană

Marele număr de ipoteze şi teorii, care formează baza fizicei de azi, nesiguranţa lor în explicarea fenomenelor din natură, diversitatea lor precum şi mai ales înlocuirea lor continuă prin altele proaspete şi „moderne" sunt dovezi că încă nu s'a găsit calea, care să ne conducă spre rezolvirea problemei cosmice.

Fizica nu s'a apropiat aproape cu nici un pas de idealul ei de a reduce toate fenomenele din natură la cât mai puţine cauze posibile. Explicarea luminii dată de teoria lui Maxwell prin undele electro-magnetice — făcând abstracţie de puţina ei probabilitate — nu contrazice acest fapt real. Dar chiar şi progresele însăşi ale fizicei par a o îndepărta pe aceasta tot mai mult de acest ideal, în loc s'o apropie. Pricina trebuie să rezide în falsa concepţie a ştiinţii asupra structurii lumii cosmice.

Nenumăratele fenomene ale naturii trebuie să se reducă la o singură cauză, dacă se presupune un început al lumii. Începutul lumii însă putea să fie numai simplu, adecă unul din fenomene a trebuit să-şi primească existenţa prin oarecare mişcare a materiei şi apoi din el s'au născut toate celelalte. Urmărind această ideie şi presupunând în spaţiu existenţa eterului şi a materiei, ne-am propus să explicăm în lucrarea de faţă, fenomenele din natură prin influenţa reciprocă dintre eter şi materie.

I.

ETERUL

Consideraţiuni istorice şi generale

Pentru explicarea acţiunii în depărtare a gravitaţiunii, electricităţii şi magnetismului precum şi a propagării luminii prin spaţiu s'a presupus încă înainte de câteva sute de ani, că spaţiul cosmic ar fi umplut cu un mediu extrem de fin, imponderabil, care străbate prin toate corpurile. Şi de atunci fizica a construit pe existenţa acestui mediu, numit în genere eter, o clădire vastă. Mediul acesta formează aşa zicând baza fizicei. Christian Huygens întemeiază cu ajutorul foto-eterului său teoria undulaţiunii, care încerca explicarea luminii pe cale mecanică. Această teorie însă primi o puternică zguduire prin descoperirea polarizaţiunii. Acest fenomen putându-se explica prin presupunerea unor vibraţiuni transversale în eter, a trebuit să se adauge eterului lui Huygens, căruia i se atribuia numai proprietatea elasticităţii, o cât mai mare densitate posibilă. Un mediu însă cu o densitate atâta de mare făcea pe de altă parte imposibilă explicarea mişcării corpurilor cereşti printr'ânsul. Eterul trecea printr'o criză. Atunci apăru Maxwell şi salvă prin teoria sa electro-magnetică asupra luminii, clădită asemenea pe eter, principiul undulaţiunii şi totodată şi existenţa eterului. In teoria sa se arată adecă că undele electro-magnetice cari formează lumina nu depind de densitatea eterului.

Aceasta din urmă putea să fie deci şi aşa de mică, încât mişcarea corpurilor cereşti prin eter să nu sufere nici o piedecă.

Prin aceste explicări eterul părea a fi primit o bază mai solidă. Fizica însă nu se mulţumi cu aceasta, ci încerca necontenit, pe alte căi, să demonstreze existenţa eterului. Astfel, mai ales renumitele experienţe ale lui Michelsohn şi Morley ţinteau să afle influenţa rotirii pământului împrejurul soarelui asupra propagării luminii solare. Toate aceste experienţe precum şi altele făcute mai târziu în această direcţie au dat însă totdeauna rezultate negative.

In baza aceasta s'a presupus că eterul din imediata apropiere a pământului ar fi rupt de acesta şi purtat şi el în mişcarea împrejurul soarelui. Pe de altă parte însă s'au făcut încercări de a nega eterul pur şi simplu. Acest scop îl urmărea mai ales teoria relativităţii care a luat fiinţă din experienţa lui Michelson.

Această teorie părea la început să aibă succes în combaterea eterului. Mai târziu însă aderenţii ei câştigară convingerea că spaţiul ar fi inimaginabil fără eter, după cum concepe Einstein însuşi, întemeietorul teoriei relativităţii, în cuvântarea sa ţinută la universitatea din Leyden la 5 Mai 1920.

Puţinele fenomene naturale din domeniul opticei a căror explicare reuşi fără ajutorul eterului în teoria cuantelor, care asemenea neagă eterul, nu primejduesc existenţa acestuia.

După această scurtă privire asupra vieţii ştiinţifice a eterului, care e aşa de indispensabil o concepţie clară asupra lui şi în fizică, vom încerca a ne face asupra proprietăţilor lui posibile.

D. RUSU, profesor

Cercetăşeşti

Multe sfaturi şi învăţături

ne pot da animalele dacă vom căuta să ne cunoaştem cu ele şi felul lor de viaţă. Pentru cercetaş vieţuirea în mijlocul naturii, în libertatea ce ţi-o oferă societatea de a lucra şi a gândi, peste tot locul dă de urme de ale animalelor pe cari va fi bine să le cunoască şi să le înţeleagă. In sălbătăcia naturii căutând vom găsi prieteni buni, dar şi duşmani răi. Noi cu gândul bun îi cercetăm, nu toate vieţuitoarele din aceste locuri vor pricepe gândul, multe

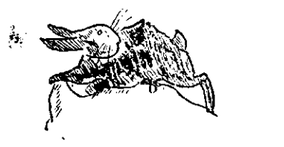

însă dacă nu ne vor vedea ca prieteni buni, dar nici ca duşmani înfocaţi. Păsările şi toate animalele vor fi obiecte de studiu pentru noi, cu gândul de a le cunoaşte le vom urmări până la culoarul lor, ba chiar intimităţile vieţii lor familiare. Nu se poate spune mulţumirea băiatului care poate să privească din ascuns cum o biată păsărică cu frica în spate caută şi-şi scotoceşte viermuşorul, îl curăţă, îl ia în cioc, îl aruncă, ba chiar se joacă cu el. Cu ce mulţumire îşi adună insecte pentru puişori şi cum vezi par'că bucuria mamei şi mulţumirea de a-şi hrăni puişorii.

Dar drăgălăşenie nu găseşti numai la păsări. Fiecare animal are ceva delicat, gingaş alături de sălbătăcia lui care-l caracterizează. Nu ne mirăm că nu sunt familioase sau prietenoase, doar cu oricine s'ar întâlni, o ştie că poate să-i fie fatală această întâlnire, omul căutând să-i ia viaţa şi nu să i-o lase. Cercetaşii însă ştiu legea care le aminteşte că sunt, buni cu animalele, le plac florile şi cercetează natura. In cadrul acestei legi cercetaşul când numai are prilejul, va căuta să cunoască urmele diferitelor animale de casă şi de pădure dintre

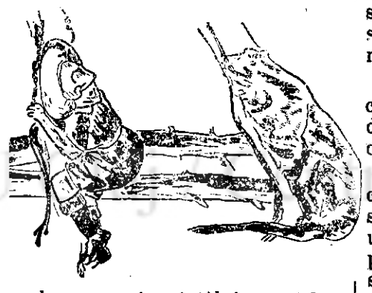

acelea, cu cari ne întâlnim mai des. Urmărindu-le vom putea deosebi după cum este aruncat praful sau îndoită iarba, dacă pasul este normal, alergător sau în galop. Spiritul de observaţie se desvoltă foarte mult din studiul vieţii animalelor dela cari putem lua multe învăţăminte bune, practice. Urmărirea unui animal niciodată nu vom face direct umblând pe urmă, ci făcând spirale trecând peste urmă prin ce putem afla şi alte direcţii de mişcare al animalului. Un exemplu frumos ne dă ilustraţia alăturată urmărind cerbul, căutând ca nu numai dintr'o direcţie, ci din mai multe părţi să căutăm a-ne apropia de el.

Dar nu numai atât. Multe spun şi ilustraţiile luate după manualul cercetaşului solitar întocmit de Folin Hargrave (Lonecraft), din cari înţelegem ingeniositatea extraordinar de înţeleaptă şi rafinată a diferitelor animale în poziţiile lor de pândă, apărare, sau atac. Nicicând nu vor mişca tot corpul ci numai capul, dar în aşa fel ca să nu se observe. Caută să se acomodeze terenului nu numai prin culoare, dar şi ca înfăţişare, cu scopul de a face să fie trecut cu vederea şi neobservabil din partea duşmanului văzut.

In urmărirea lor, cercetaşul prin exerciţii va căuta să se folosească de aceste măsuri bune, în jocurile cercetăşeşti şi în apărări ne va fi foarte uşor de a scăpa nevăzuţi, iar noi să aflăm totul ce ne-ar interesa. Se spune despre o caravană din pustia Saharei, că urmărea o ceată de negri.

Caravana era compusă din albi, dar condusă de un negru. In zări pe o colină se vede ceva că se mişcă.

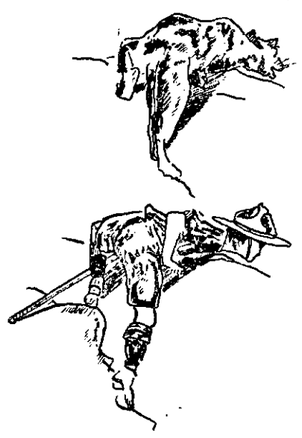

Cei albi atrag atenţia călăuzei lor asupra punctului negru, dar călăuza nu dă nici o importanţă. Intrebat fiind de ce, spune indignat că pe culme nu poate să fie negru, el fiind atât de prevăzător ca să nu stea în picioare pe o colină. Va fi sau un alb, sau o maimuţă, dar negru nici la un caz nu poate fi.

Toţi cei cari au făcut cunoştinţă cu indienii, ştiu mărturisi multe din isteţimea şi fineţia lor de observaţie şi urmărire.

Primăvara ne salută, va fi bine ca la fiecare ocazie a ieşirilor noastre să ne propunem urmărirea unei urme, bine înţeles neriscând ceva primejdie mare. O spaimă se poate suporta care ne va deştepta mai mult decât sute de pagini scrise. Despre tot ce vedem să scriem, carnetul să ni-l îmbogăţim cu schiţe, de tot felul cari vor fi mărturia vie a îndemânării, a isteţimei şi a priceperii cercetaşului. Priviţi animalele din desenele alăturate, căutaţi să vă înţelegeţi ce se petrece în ochii şi creerii lor, ne având şi dorinţa de a ne cunoaşte cu ele prea de aproape.

AT. POPA

O încurajare

Societatea culturală „Academia Populară", în urma rezultatelor atât de frumoase ce le-a putut obţine de pe urma concursului de colinde din Rădăuţi, cu care ocazie a colectat 17 colinde pe cari le-a publicat într'o mică broşurică (pe note), s'a adresat acum către toate primăriile oraşelor de judeţ cât şi către prefecturile din ţinuturile româneşti ale Bucovinei, cerând ajutoare băneşti cu scop ca să organizeze în toate aceste oraşe asemenea concursuri, ce urmăresc un îndoit scop şi anume: 1. reînvierea acestor frumoase obiceiuri şi prin aceasta întărirea credinţei strămoşeşti şi 2. colectarea acestui gen de muzică poporală.

In urma acestui apel primăria oraşului Gura-Humorului prin adresa Nr. 882 din 17 April 1925 a acordat pentru acest scop suma de 2000 lei, desemnând totodată ca reprezentant al primăriei în consiliul de arbitri ce se va constitui cu ocazia concursului pe d. I. Poriuc, notar comunal.

Asemenea suntem informaţi că şi primăria oraşului Cernăuţi a votat o sumă pentru acelaş scop.

Dacă activitatea diferitelor societăţi culturale va fi sprijinită de autorităţi oriştiunde în asemenea măsură, putem spera că vom avea succese destul de frumoase.

S.

Băile Vatra-Dornei

(Bucovina)

Cele mai bogate ape feruginoase, conţinând mari cantităţi de acid carbonic. Băile de nomol întrec în efect toate staţiunile de aceasta specialitate.

Secţii de idroterapie, aparate de fisic-terapie, arodilogie laborator balneologic etc.

Vindecă afecţiunile de cord, boale reomatice, afecţiunile nervoase, diferite afecţiuni ale organelor femeeşti, bronsitele, afecţiuni pulmonare etc.

Inaugurarea sezonului la 16 Mai

Preţurile băilor: 1. Băi de acid carbonic Mai, Iunie şi Sept. a) Salon 65 Lei, b) cl. I., 55 lei, redus 40 lei, c) cl. II 40 lei, redus 30 lei. Iulie şi August a) Salon 75 lei, b) cl. I 65 lei, redus 50 lei, şi c) cl. II, 45 lei, redus 35 lei.

II. Băi de nomol, Mai Iunie şi Sept. 65 lei, redus 45 lei, în Iulie şi August 75 lei, redus 55 lei.

O baie de nămol de picioare 30 lei, o procedură idroterapie 30 lei, redus 20 lei, o baie simplă de curăţenie 20 lei, o compresă de nămol 15 lei, un masaj parţial 20 lei, un masaj total 40 lei.

Preţurile camerilor

La hotelurile de lux o cameră cu un pat pe Mai, Iunie şi Sept. 80 lei, cu balcon 100 lei pe zi, pe Iulie şi August 120 lei, cu balcon 140 lei pe zi, o cameră cu două paturi pe Mai Iunie şi Sept. 150 lei, cu balcon 160 lei pe zi, pe Iulie şi August 200 lei, cu balcon 220 lei pe zi.

La hotelurile de cl., I o cameră cu un pat pe Mai, Iunie şi Sept. 60 lei, cu balcon 70 lei pe zi, pe Iulie şi August 100 lei, cu balcon 120 lei pe zi; o cameră cu două paturi pe Mai, Iunie şi Sept. 120 lei, cu balcon 130 lei pe zi; pe Iulie şi August 160 lei cu balcon 180 lei pe zi. Toate celelalte hoteluri şi locuinţe particulare fiind cu mult mai ieftine.

Sfaturi practice

O reţetă de frumuseţe

Mult mai practic ca săpunurile, fără efect şi cremele unsuroase, împotriva: pistruilui, negrelei, petelor, coşurilor, bubuliţelor şi a necurăţeniei tenului în genere, este următorul mijloc: Se toarnă în 100 gr. *apă*, sau în 50 gr. glicerină un pacheţel cu pulbere „Crin" se amestecă bine, şi se dă pe faţă dimineaţa şi seara. Efectul foarte mare. Soluţia astfel preparată e foarte bună şi pentru mâinile aspre sau crăpate, împotriva sudorei, şi pentru curăţirea gâtului. Ea se prepară foarte uşor de către oricine. E eftină şi bună. Pulberea „Crin" se trimite contra lei 20, trimişi în scrisoare închisă de către

Depozitul casa poştală 208, Cluj.

CUMPĂR

buhe, (uliu), lupi, urşi, corbi, pelicani şi vulturi în viaţă.

HANS KNALL

Cluj, Strada Petru Maior No. 4

„Radio" No. 4601

Redacţia noastră din Capitala Bucovinei

Suntem pentru o descentralizare culturală. Adică fiecare provincie, prin cărturarii şi scriitorii ei, să-şi afirme spiritul, tendinţele, izvorul manifestărilor ştiinţifice şi literare, prin sufletul specific cu particularităţile pământului care formează originalitatea acelei provincii din totalitatea vieţii de stat şi culturale a poporului român.

Frumoasa şi dulcea Bucovină, până în prezent, nu are un plămân al ei de publicitate prin care să primească viaţa socială şi culturală, sănătoasă, în neatingere cu înrâurirea rău înţeleasă a frământărilor politice de partid.

Pentru aceasta „Cultura Poporului" înfiinţează o redacţie în Capitala Bucovinei, în Cernăuţi.

Activitatea va fi destul de intensă. Şi urmaşii trecutului glorios din Cetatea Sucevii, vor avea în sfârşit, să se manifeste cinstit, pe terenul cultural şi social.

Redacţia e în Strada Caragiale No. 11.

Redactor d-l Eudoxiu Scalat, profesor; reporteri culturali d-nii Galan Teoctist, V. Cojocariu, D. Stăniloae şi T. Cristurean, studenţi.

Inştiinţare

La Regimentul 4 Infanterie cu garnizioana Piteşti, se caută un maistru croitor militar pentru Atelierul de haine ofiţereşti, plătit cu solda gradului de plutonier reangajat plus o primă din lucru ce va efectua lunar.

Comand. Reg. Arges No. 4.

Mai bine ca ori şi unde se serveşte la

Baia Elisabeta

Băi de abur, de cadă, duş, etc.

CLUJ,

Str. Călugăriţelor (pe Someş).

MARELE ATELIER DE DOGĂRIE

Nicolae Săvulescu

absolvent al şcoalei de meserii din comuna Racoviţa (judeţul Muscel), execută orice fel de comenzi relative la această branşă, ca Buţi, Butoae, Putini, Vedre, Hărdae, etc., din material ales şi uscat.

Execuţie promptă
Preţuri convenabile

Pentru comande şi informaţiuni a se adresa: NICOLAE SĂVULESCU, satul VALEA STÂNII No. 44 (prin gara Clucereasa, jud. Muscel). — Adresa telegrafică: SĂVULESCU, Clucereasa.

De prima calitate plăcută şi răcoritoare este

Bere din Turda

Fabrica:

Turda, Telefon 5.

Depozit principal.

CLUJ, Telefon 394.

Boli de piele, răni, râie, mâncărime cu durere, mâncărime din cauza gerului, opăreala, jupuielile, crepăturile de piele, bubele dulci, se vindecă singur şi radical cu:

POMADA ANTRASOL

Se foloseşte cu succes în orice parte a corpului ca obraz, mâni, picioare, cap, precum şi între picoare, la frecături şi rosături fiind absolut nevătămătoare.

PREŢUL UNUI BORCAN LEI 30.

Trimiteţi Lei 100 pentru 3 borcane şi veţi primi franco (fără alte cheltueli postale) aceste leacuri dela **DEPOSITUL PRINCIPAL Farmacia: DR. BIRÓ CLUJ, PIATA UNIREI.** Rudolf Mosse S. A. 1247.

MOTOARELE DEUTZ

L·A·N·G·E·N & W·O·L·F

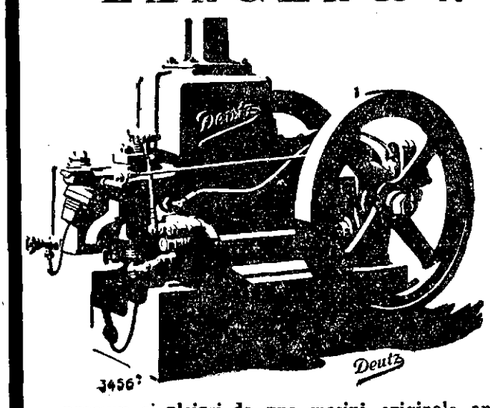

pentru benzină, gaz prin aspiraţie, gaz metan, benzol, motorină şi petrol sunt neîntrecute! Depozit permanent de motoare stabile şi montate ca locomobile dela 1½ până la 22 cai putere! Motoare mai mari până la 500 cai putere furnizăm în termen scurt loco fabrică. Mai departe: **Tractori, maşini de treerat şi ori-ce maşinişunete agricole,** precum şi **uleiuri de uns maşini originale americane „Phila"** şi **uleiuri indigene.**

Furnizează cu preţuri eftine şi în condiţiuni de plată avantajoase:

DEPARTAMENTUL MAŞINELOR AL REUNIUNEI AGRICOLE S. A., SIBIIU.

Succursale: Sighişoara, Mediaş, Târgu-Mureş.

Intreprinderi — surori: Hann & Comp. Cluj, Str. Regina-Maria şi Burzeländer Maschinenhalle A. Marko & Comp. Braşov, Str. Lungă, **ca reprezentanţa generală pentru Transilvania a fabricilor motoare din Deutz.**

O reclamă bună se poate face în „Cultura Poporului" care apare în 56 mii de exemplare fiecare număr

Specialităţile fabricei de bere CZELL din Cluj

"HERCULES"

bere nutritoare, specialitatea NEAGRĂ din malţ dublu

"URSUS"

bere ALBĂ, mult apreciată

din cauza calităţilor lor neîntrecute s'au dovedit ca mărcile cele mai superioare. Se capătă pretutindeni.

Tiparul Tipografiei „Viaţa", Cluj, Strada Regina Maria 36.